

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 30 ביוני 2024

דוח מונגש

תוכן העניינים

ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים 203

209	5. ממשל תאגידי
210	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם
231	7. נספחים
242	מילון מונחים
244	אינדקס

א. דוח הדירקטוריון וההנהלה 5

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
47	3. סקירת הסיכונים
72	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים

ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי 74

ג. תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2024 77

81	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
91	ביאורים לדוחות הכספיים

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

47	3. סקירת הסיכונים	11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
47	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	11	1.1. מידע צופה פני עתיד
48	3.2. סיכון אשראי	11	1.2. מידע כספי תמציתי
68	3.3. סיכון שוק	14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
71	3.4. סיכון נזילות ומימון	14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
72	3.5. סיכון ציז	15	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
72	3.6. סיכונים אחרים	15	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
72	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	24	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
72	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים	32	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
73	4.2. בקרות ונהלים	43	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
		46	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
		47	2.6. חברות עיקריות

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים
16	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין
22	טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלואים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה
24	טבלה 2-3: תמצית דוח רווח והפסד
25	טבלה 2-4: הרכב הרווח המימוני, נטו
27	טבלה 2-5: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
28	טבלה 2-6: ההוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
30	טבלה 2-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות
31	טבלה 2-8: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
32	טבלה 2-9: רווח כולל
32	טבלה 2-10: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
33	טבלה 2-11: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
34	טבלה 2-12: סיכון אשראי בעייתי
34	טבלה 2-13: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
35	טבלה 2-14: יתרות ניירות-ערך
36	טבלה 2-15: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
36	טבלה 2-16: התפתחות ביתרות הפיקדונות
36	טבלה 2-17: מידע נוסף על פיקדונות הציבור
37	טבלה 2-18: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק
38	טבלה 2-19: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
38	טבלה 2-20: מכשירים נגזרים
39	טבלה 2-21: פרטים בדבר דיבידנד ששולם בתקופות קודמות
41	טבלה 2-22: חישוב יחס הלימות ההון
42	טבלה 2-23: יחס מינוף
43	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
48	טבלה 3-1: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
49	טבלה 3-2: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר
50	טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי
52	טבלה 3-4: סיכון אשראי לפי ענפי משק
55	טבלה 3-5: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים של הלקוחות
56	טבלה 3-6: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל
57	טבלה 3-7: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה
60	טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות
61	טבלה 3-9: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
62	טבלה 3-10: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
62	טבלה 3-11: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
63	טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
63	טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים

63	טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
64	טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים
65	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
65	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
65	טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
66	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
67	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
68	טבלה 3-21: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
69	טבלה 3-22: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
69	טבלה 3-23: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
70	טבלה 3-24: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי (נטו לאחר מס)
70	טבלה 3-25: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ולשינויים במדד המחירים לצרכן
71	טבלה 3-26: יחס כיסוי הנזילות (LCR)
71	טבלה 3-27: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

רשימת התרשימים

11	תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 30 ביוני 2024 ולשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024
17	תרשים 2-1: תשואות אגרות-חוב ממשלתיות, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות
26	תרשים 2-2: רווח מימוני, נטו
33	תרשים 3-2: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 30 ביוני 2024
37	תרשים 4-2: התפתחות תמהיל פיקדונות הציבור

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 12 באוגוסט 2024, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 30 ביוני 2024.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין בדרך כלל במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, המצב הביטחוני בישראל, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו באופן חלקי בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בדיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד הבינוי והשיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2 מידע כספי תמציתי

תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 30 ביוני 2024 ולשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024

התפתחות רווח ותשואה	רווחיות	איכות האשראי	גידול באשראי	הון
	15.5% Q2-24: 16.4% תשואה להון	0.82% NPL* 1.84% יחס כיסוי כולל**	0.5% Q2-24: 0.3% אשראי עסקי ומסחרי 2.2% Q2-24: 1.5% אשראי לדיור	11.96% יחס הון עצמי רובד 1 55,506 מיליוני ש"ח הון עצמי
1,922 Q2-23				
1,669 Q3-23				
1,761 Q4-23				
1,938 Q1-24	4,176 מיליוני ש"ח Q2-24: 2,238 רווח נקי			
2,238 Q2-24				

* אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית מתוך יתרה רשומה של אשראי לציבור.

** סך הפרשה להפסדי אשראי (כולל בגין יתרות חוץ מאזניות) מתוך יתרה רשומה של האשראי לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים

2023				2024		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
נתוני דוח רווח והפסד עיקריים - התפתחות רבעונית						
4,037	4,295	4,006	3,747	3,814	4,384	הכנסות ריבית, נטו
340	414	203	310	272	322	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,377	4,709	4,209	4,057	4,086	4,706	רווח מימוני, נטו
185	579	662	453	(14)	(49)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
982	1,016	1,089	943	1,004	1,026	עמלות והכנסות אחרות
2,094	2,181	2,059	1,897	2,033	2,106	הוצאות תפעוליות ואחרות
3,080	2,965	2,577	2,650	3,071	3,675	רווח לפני מסים
2,008	1,922	1,669	1,761	1,938	2,238	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
17.0%	15.8%	13.4%	14.0%	14.6%	16.4%	תשואת הרווח הנקי (באחוזים)
2.77%	2.80%	2.65%	2.48%	2.53%	2.78%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
31.12.2023	30.06.2023	30.06.2024	30.06.2023	30.06.2024

מדדי ביצוע עיקריים					
15.0%	16.4%	15.5%	15.8%	16.4%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
1.09%	1.18%	1.24%	1.14%	1.32%	תשואת הרווח הנקי לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
3.17%	3.32%	3.22%	3.41%	3.37%	יחס הכנסות ⁽²⁾ לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.39%	2.50%	2.44%	2.56%	2.58%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.58%	0.58%	0.59%	0.57%	0.60%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
38.5%	38.6%	38.3%	38.1%	36.7%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
2.67%	2.78%	2.66%	2.80%	2.78%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾⁽¹⁾
129%	126%	134%	126%	134%	יחס כיסוי נזילות (LCR)
128%	125%	127%	125%	127%	יחס מימון יציב נטו (NSFR) ⁽⁴⁾

ליום			
31.12.2023	30.06.2023	30.06.2024	
12.02%	11.51%	11.96%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
15.07%	14.68%	14.90%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
6.92%	6.69%	7.25%	יחס מינוף ⁽⁵⁾

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) סך-כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
- (3) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר להלן) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (4) למידע נוסף, ראה פרק סיכון נזילות ומימון להלן.
- (5) למידע נוסף, ראה פרק הון, הלימות הון ומינוף להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.2023	30.06.2024	30.06.2023	30.06.2024	
מדדי איכות אשראי עיקריים					
1.92%	1.74%	1.84%	1.74%	1.84%	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור
1.69%	1.50%	1.60%	1.50%	1.60%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מתוך האשראי לציבור
1.06%	0.89%	0.86%	0.89%	0.86%	שיעור אשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור
0.09%	0.07%	0.04%	0.12%	(0.02%)	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
0.46%	0.38%	(0.03%)	0.57%	(0.05%)	שיעור הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור**
במיליוני ש"ח					
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד					
7,360	3,930	4,176	1,922	2,238	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
16,085	8,332	8,198	4,295	4,384	הכנסות ריבית, נטו
17,352	9,086	8,792	4,709	4,706	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
5,297	2,752	2,624	1,430	1,348	הכנסות שאינן מריבית
3,892	1,929	1,991	961	1,021	מזה - עמלות
21,382	11,084	10,822	5,725	5,732	סך הכנסות
1,879	764	(63)	579	(49)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,231	4,275	4,139	2,181	2,106	הוצאות תפעוליות ואחרות
4,492	2,419	2,228	1,171	1,129	מזה - משכורות והוצאות נילות
נתונים נוספים					
5.50	2.94	3.12	1.44	1.67	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בסיסי (בש"ח)
1.69	1.18	1.06	0.58	0.48	סך-הכל דיבידנד למניה (בש"ח) ⁽²⁾

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

** כולל הוצאה בגין בנקים וממשלות.

(1) רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(2) דיבידנד בגין התקופה הרלוונטית (לא כולל רכישה עצמית של מניות).

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

ליום			
31.12.2023	30.06.2023	30.06.2024	
במיליוני ש"ח			
			נתונים עיקריים מהמאזן
686,530	668,784	685,140	סך-הכל נכסים
107,730	97,082	107,821	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
127,122	132,301	123,948	ניירות-ערך
407,381	400,136	416,297	אשראי לציבור, נטו
7,814	6,616	8,036	סיכון אשראי בעייתי, נטו
4,012	3,287	3,449	אשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL)
634,100	619,441	629,634	סך-הכל התחייבויות
554,595	529,703	552,612	מזה - פיקדונות הציבור
9,085	10,793	11,371	פיקדונות מבנקים
21,800	24,804	19,535	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
52,430	49,342	55,506	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
			נתונים נוספים
32.9	30.4	33.7	מחיר מניה לסוף תקופה (בש"ח)

1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואומד את המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי (אשר יכול להתממש דרך סיכונים אשראי, השקעה, שוק ועוד), וסיכון סביבתי.

למידע נוסף על הסיכונים ככלל ועל פוטנציאל השפעות מלחמת חרבות ברזל ראה [פרק סיכונים מובילים ומתפתחים](#), [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל ופרק סקירת הסיכונים](#) להלן [והדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 30 ביוני 2024](#).

1.4 יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2022, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית רב-שנתית - 'פועלים 2026', לשנים 2023 עד 2026, התכנית מהווה המשך ליישום המוצלח של אסטרטגיית הצמיחה בפעילות הליבה בשנים 2021-2022, המתבטאת בשיפור מהותי בתוצאות העסקיות של הבנק וכוללת מגוון יוזמות עסקיות בכלל תחומי הפעילות של הבנק.

מטרת תכנית 'פועלים 2026', לחזק את מעמדו של בנק הפועלים כבנק מוביל בישראל. עקרונות התכנית תומכים בהמשך צמיחה אחראית, חיזוק מובילות הבנק בבנקאות הליבה וקפיצת מדרגה בשירות ללקוחות. התכנית ממוקדת בערך ללקוח, מיצוי מיטבי של תשתיות ומשאבים, ביצועים ופיתוח חדשנות מבדלת ומשפיעה.

למידע נוסף בדבר היעדים ואסטרטגיה עסקית של הבנק - 'פועלים 2026', ראו פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדוחות הכספיים לשנת 2023.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ישראל נמצאת במצב מלחמה מזה כעשרה חודשים. בעוד שמרכז הארץ נמצא בסוג של שגרה כלכלית, המצב שונה בצפון ובדרום. עצימות המלחמה בצפון עלתה וקיימת מתיחות ומוכנות גבוהה לאפשרות שהלחימה תתרחב. עלויות המלחמה למשק הולכות וגדלות והן יחייבו העלאות מסים ושינוי סדרי עדיפויות, ואלו צפויים להתבטא בירידה ברמת החיים של משקי הבית. החזרה לשגרה ברוב אזורי הארץ יצרה זינוק בפעילות הכלכלית ברבעון הראשון של השנה, אך אינדיקטורים כלכליים שפורסמו עד כה לרבעון השני של השנה, מראים שקצב צמיחה זה התמתן מאוד ברבעון השני. מגבלות היצע, כמו היעדר עובדים פלשתינאים בענף הבנייה, עצירה בתיירות הנכנסת, ימי מילואים והתייקרות עלויות ההובלה מישראל, כל אלו בולמים את התאוששות הפעילות, וההערכה היא כי רמת התוצר ברבעון השני עונדה נמוכה מזו של ערב המלחמה. נתונים כמו רכישות בכרטיסי אשראי מאותתים על התייצבות בצריכה של משקי הבית, ולצד זה יצוא הסחורות נמצא במגמת ירידה. יצוא השירותים, לעומת זאת, ממשיך לעלות בקצב גאה. שוק העבודה נותר הדוק ומאופיין בעודפי ביקוש לעובדים. שיעור האבטלה בחודש יוני עמד על 3.0%, והוא משקף מצב של תעסוקה מלאה. מספר העובדים הנעדרים זמנית ממקום העבודה מסיבות כלכליות ירד אל מתחת לשלושים אלף. בחודש אפריל 2024 חברת דירוג האשראי S&P הפחיתה את דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה של A+ עם אופק דירוג שלילי. ביום 12 באוגוסט 2024 הפחיתה חברת דירוג האשראי פי'א את דירוג המדינה לרמה של A עם אופק דירוג שלילי. הפחתות הדירוג הוסברו בהתפתחויות הגיאופוליטיות והשלכותיהן על הכלכלה ועל תקציב המדינה. פרמיית סיכון המדינה, כפי שהיא נמדדת בתשואות אגרות-החוב הנקובות במטבע-חוץ, נותרו גבוהות, ומשקפות דירוג אשראי שנמוך מזה של מדינת ישראל. בשוק הנדל"ן חלה עלייה חדה ברכישת דירות ברבעון השני, וקצב המכירות בחודשים אפריל-מאי גבוה ב-63% מזה של החודשים המקבילים אשתקד. מחירי הדירות רשמו זינוק חד של 5.3% בששת החודשים האחרונים.

התפתחויות בכלכלה העולמית

האינפלציה בעולם ירדה לרמה שאפשרה לחלק מהבנקים המרכזיים כמו אלו של אירופה, אנגליה, שוויץ וקנדה להפחית ריבית. הריבית בארצות-הברית לא הופחתה אך השווקים צופים עתה הפחתות ריבית חדות בטווח הקרוב. שוקי העבודה בעולם הדוקים, ובכלל זה לחצים לעלויות שכר בחלק מהמדינות. גירעונות תקציביים גבוהים מהווים גם הם איום אינפלציוני. המתיחות בנושא הסחר בין סין לארצות-הברית ולאירופה מחריפה, ואלו האחרונות הטילו מגבלות על יצוא שבבים לסין ויבוא רכבים מסין. באירופה, זכה הימין הקיצוני בבחירות לפרלמנט האירופי, ובארצות-הברית אי-הוודאות הפוליטית לקראת הבחירות בנובמבר 2024 גברה.

על אף הריבית הגבוהה וגורמי הסיכון הפוליטיים הכלכלה העולמית המשיכה להתרחב, אם כי התמונה אינה הומוגנית. בארצות-הברית הצמיחה עמדה ברבעון השני על רמה שנתית של 2.8%. שוק העבודה מראה סימנים של האטה, אך התמונה הכללית עדיין חיובית. באירופה בה עמדה הצמיחה הרבעון על 1.0%, התמונה פחות טובה, ולכן גם הריבית ירדה. בסין נרשמה האטה ניכרת בצמיחה ברבעון השני לשיעור של 2.8%. בתחילת חודש אוגוסט 2024, בעקבות נתונים שהציגו האטה בשוק העבודה בארצות-הברית, ועליית ריבית שנייה במספר ביפן, החלו השווקים הפיננסיים לגלם אפשרות לגלישה למיתון, ובהתאם תגובה מהירה של הבנקים המרכזיים למצב.

האינפלציה בעולם כאמור התמתנה ברבעון השני של 2024, בעיקר על רקע התמתנות במחירי המוצרים, בעוד מחירי השירותים הוסיפו לעלות, אם כי גם קצב העלייה שלהם הואט. ב-12 החודשים שהסתיימו ביוני 2024 עלה מדד המחירים בארצות-הברית, ללא מזון ואנרגיה, ב-3.3%. בגוש האירו נרשמה יציבות יחסית בקצב האינפלציה ברבעון האחרון, וב-12 החודשים שהסתיימו ביוני 2024 עלה מדד זה ב-2.9%. הפד האמריקני הותיר את הריבית ברמה של 5.5%, ואילו ה-ECB האירופאי הוריד ביוני 2024 את הריבית על הפיקודנות לרמה של 3.75%. על רקע התמתנות האינפלציה, השווקים בארצות-הברית מגלמים, נכון לתחילת אוגוסט 2024 הפחתת ריבית של כנקודת אחוז עד סוף השנה, ובאירופה הציפייה שעולה הן מהשווקים והן מחברי ה-ECB היא להפחתת ריבית של 0.75 נקודת אחוז עד סוף שנת 2024.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הגירעון התקציבי הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-62.3 מיליארד ש"ח, לעומת עודף של 6.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון התקציבי מהתמ"ג עלה ב-12 החודשים האחרונים ל-7.6%. הוצאות המשרדים הממשלתיים גדלו בשיעור חד של 34.2%, וגם בנטרול הוצאות המלחמה נרשמה עלייה גבוהה בשיעור של 9.3% בהוצאות. גביית המסים עלתה במחצית הראשונה של השנה ב-1.2% ריאלית, ובמידה רבה היא מנעה מהגירעון לעלות אף יותר. ההערכות, ובכלל אלו של בנק ישראל, הן שהגירעון התקציבי הגבוה הוא מבני בחלקו הגדול, זאת לאור עלייה צפויה בהוצאות הביטחון, אך לא רק. יחס החוב הציבורי לתוצר צפוי לעלות השנה בכ-6 נקודות האחוז. צורכי מימון הגירעון גבוהים והם גורמים להתייקרות במקורות המימון. הותרה של הגירעון ברמה הנוכחית עשויה להוביל להפחתה נוספת בדירוג האשראי של המדינה. ריבית בנק ישראל נותרה ברבעון השני ללא שינוי ברמה של 4.5%. הציפיות לאינפלציה לטווח של שנה נמצאות בסמוך לגבול העליון של היעד, שוק העבודה הדוק, ופרמיית סיכון המדינה עדיין גבוהה. כל אלו לא אפשרו לבנק המרכזי להמשיך ולהפחית את הריבית, לאחר שזו ירדה בחודש ינואר.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון השני של שנת 2024 בשיעור של 1.6%. מדד המחירים בגין חודש יוני 2024 עלה בשיעור של 0.1%. מדד המחירים לצרכן בחודש יוני 2024 גבוה ב-2.9% לעומת מדד יוני אשתקד. שיעור האינפלציה התייצב בחודשים האחרונים בקרבת הגבול העליון של היעד. קיימת עדיין אי ודאות גבוהה לגבי המשך הירידה באינפלציה, זאת לאור לחצי השכר במשק והגירעונות התקציביים הגבוהים. השקל פוחת במהלך הרבעון השני של 2024 בשיעור של 2.1% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו פוחת ב-1.0%. בנק ישראל לא התערב במסחר בתקופה זו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

שוקי הכספים והון

ברבעון השני של שנת 2024 התמתנו עליות השערים בשוקי המניות בעולם, ובשוקים מסוימים אף נרשמו ירידות בסיכום הרבעון. בסיכום הרבעון השני של שנת 2024 עלה מדד ה-S&P500 בארצות-הברית בשיעור של 3.9%, מדד הנאסד"ק עלה ב-8.3% ואילו מדד המניות האירופי ה-STOXX_EUROPE_50 ירד ב-3.7%. המסחר בתל-אביב ברבעון השני התנהל על רקע המשך הלחימה בעזה וההסלמה בגבול הצפון, ומדד ת"א ירד ב-4.4%. מחזורי המסחר היומיים במניות ובמכשירים המירים ברבעון השני של שנת 2024 עמדו על רמה ממוצעת של 2.2 מיליארד ש"ח, בדומה לרמה הממוצעת ברבעון המקביל אשתקד. במחצית השנייה של חודש יולי 2024 ובתחילת אוגוסט 2024 החרפו ירידות השערים בשוקי המניות בעולם, זאת בעיקר בשל חשש מגלישה של המשק האמריקני למיתון.

ברבעון השני של שנת 2024 נמשכה העלייה בתשואות אגרות-החוב בעולם ובישראל. תשואת אגרת-חוב ממשלתית של ממשלת ארצות-הברית לטווח של עשר שנים עלתה מרמה של 4.20% בסוף הרבעון הראשון לרמה של 4.40% בסוף הרבעון השני של 2024. בישראל תשואת אגרת ממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה בתקופה זו מרמה של 4.40% ל-5.00%. עליית התשואות שיקפה הערכות גוברות שהבנקים המרכזיים יאלצו לשמור על ריביות גבוהות לאורך זמן, כמו גם גירעון פדראלי גבוה מאוד במקרה של ארצות-הברית. בישראל התשואות הושפעו גם מהגירעון התקציבי הגבוה ומעליית פרמיית הסיכון של מדינת ישראל. בחודש יולי 2024 התהפכה המגמה ותשואות אגרות-החוב בארצות-הברית רשמו ירידה חדה, לאור ציפיות להפחתות ריבית מהירות של הפד. ירידת התשואות בישראל הייתה מתונה יותר בשל התרחבות בפרמיות הסיכון.

בסיכום הרבעון השני מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של 2.0% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות ירד ב-2.3%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות נותר בקירוב ללא שינוי ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות ירדו לרמה נמוכה של כ-1.47%. גיוסי ההון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב הסתכמו ברבעון השני של שנת 2024 בכ-10 מיליארד ש"ח, ובסך המחצית הראשונה של השנה גייסו החברות כ-27.9 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-4% לעומת המחצית הראשונה של 2023.

טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין

לשנת 2023	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.2023	30.06.2024	30.06.2023	30.06.2024	
3.3%	2.5%	1.9%	1.4%	1.6%	שיעור עליית מדד המחירים ה"ידוע"
3.1%	5.1%	3.6%	2.4%	2.1%	שיעור עליית שער הדולר של ארצות-הברית
6.9%	7.1%	0.2%	2.2%	1.0%	שיעור עליית (ירידת) שער האירו

נתונים על ריביות בנקים מרכזיים:

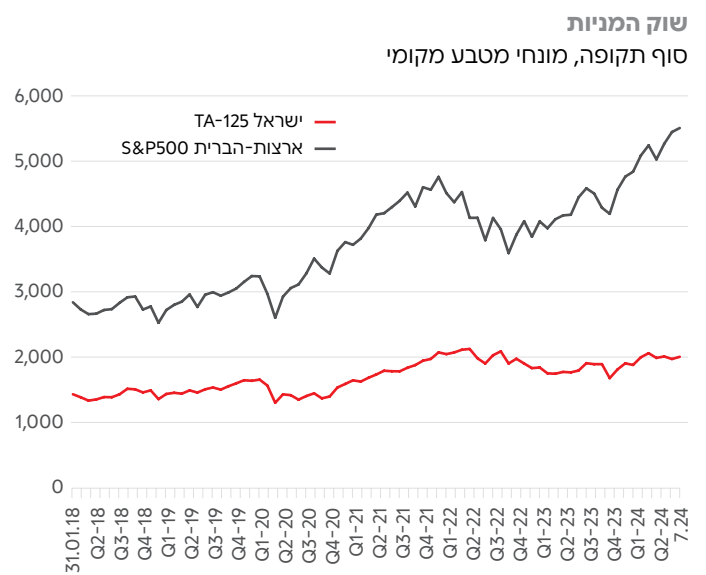
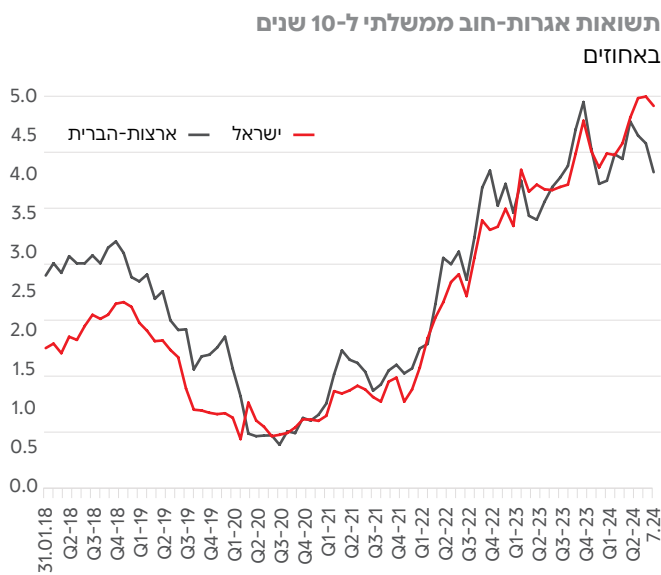
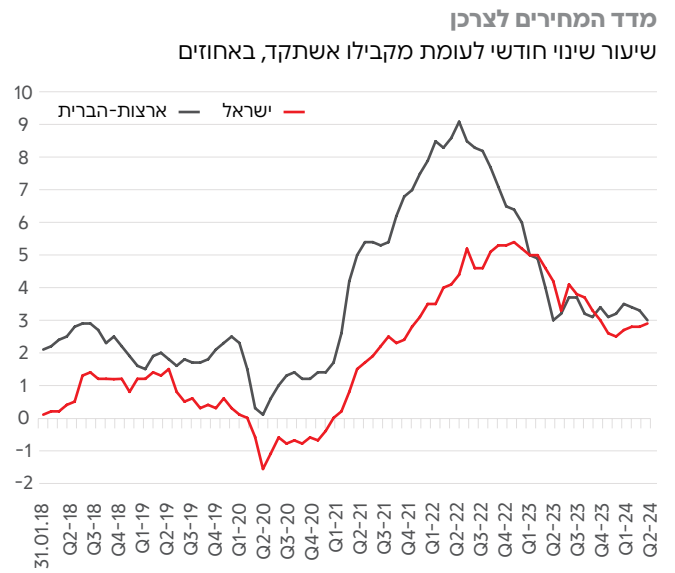
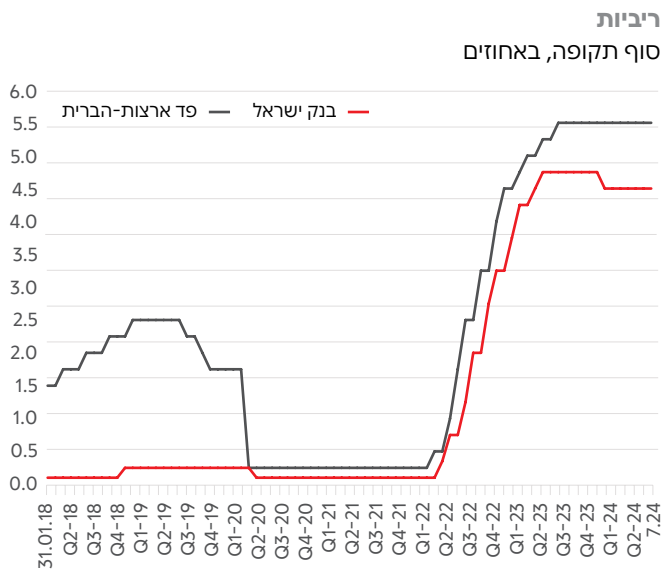
30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	
4.75%	4.75%	4.75%	4.50%	4.50%	שיעור הריבית בסוף התקופה - בנק ישראל
5.00%-5.25%	5.25%-5.50%	5.25%-5.50%	5.25%-5.50%	5.25%-5.50%	שיעור הריבית בסוף התקופה - פד האמריקני

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

תרשים 1-2: תשואות אגרות-חוב ממשלתי, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. קיימת אי ודאות ביחס להתפתחויות כלכליות עתידיות, בעיקר על רקע התפתחויות אפשריות במלחמה עצמה ונגזרותיה ובכלל זה הגירעון התקציבי הגדל. זאת, כאשר לסיכונים למשק ששררו טרם מלחמת חרבות ברזל, ובכללם סיכונים עקב צעדים שהובילה הממשלה בזירה המשפטית, השפעה שלא ניתן להעריך בשלב זה. התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.

מלחמת חרבות ברזל והמשק בישראל: המלחמה שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023 גרמה, בין היתר, לשיבושים בפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ברבעון הרביעי לשנת 2023 כמפורט בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023. השפעות המלחמה התמתנו באופן ניכר ברבעון הראשון של שנת 2024 נוכח צמצום היקף גיוס המילואים, התמיכה הממשלתית וחזרה חלקית של הפעילות הכלכלית לשגרה. בהתאם, וביחס לנקודת ההשוואה הנמוכה של הרבעון הרביעי של 2023, נרשמה ברבעון הראשון של 2024 צמיחה גבוהה, שהתמתנה משמעותית ברבעון השני של השנה. קיימים ענפים בהם הפגיעה עדיין משמעותית, בעיקר בתחום הבנייה שמושפע מאי-כניסת עובדים פלשתינאים לישראל, ותיירות החוץ שכמעט לא קיימת. בשוק העבודה, שיעור האבטלה בחודש מאי 2024 ירד ל-3%, שיעור המייצג תעסוקה מלאה, אך עדיין קיימים עובדים הנעדרים זמנית מכח העבודה בשל נסיבות המלחמה. ייצוא השירותים עולה, אך ייצוא הסחורות במגמת ירידה, דבר העלול לשקף בעיות הובלה או צמצום בקשרים הכלכליים עם ישראל. הגירעון התקציבי של הממשלה גבוה, בעיקר לאור המלחמה, והסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-62.3 מיליארד ש"ח, כאשר שיעור הגירעון התקציבי מהתמ"ג עלה ב-12 החודשים האחרונים ל-7.6%. למלחמה, ובפרט ככל שתמשך ו/או תתרחב, פוטנציאל להשפעה שלילית על שוק העבודה, תקציב המדינה, הגרעון הגדל ועלויות המימון שלו, עקומי הריבית ושערי החליפין, המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. המלחמה וההתפתחויות הפיסקאליות, הכלכליות והאחרות בעקבותיה העלו את סיכון המדינה, דבר שהתבטא בעליית פרמיית הסיכון של מדינת ישראל בשווקים הפיננסיים, בהורדת דירוג האשראי על-ידי חברות הדירוג מודי'ס ו-S&P, לדירוגים של A2+ ו-A בהתאמה, לרבות אופק דירוג שלילי, וכן אופק דירוג שלילי על-ידי פי'פ'. דירוג הבנקים הישראליים ובכללם הבנק מושפע מדירוג מדינת ישראל, ובהתאם הורידו חברות אלו את דירוג האשראי ו/או אופק הדירוג של הבנק. יצוין כי ביום 12 באוגוסט 2024, לאחר אישור הדוח, הורידה פי'פ' את דירוג המדינה מ-A+ ל-A עם אופק שלילי וכאמור פעולה כזו עשויה להשפיע על דירוג הבנקים ובכללם הבנק. הימשכות המלחמה וההרעה הפיסקאלית מעלים את הסיכון להפחתות דירוג אשראי נוספות של מדינת ישראל, כאשר פרמיית הסיכון של המדינה משקפת דירוג נמוך יותר מהנוכחי. ההשפעה הישירה של הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי S&P בחודש אפריל הביאה, נכון למועד ההפחתה, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, שבא לידי ביטוי ברבעון השני לשנת 2024. נדגיש כי החל משנת 2021 משתמש הבנק בדירוג S&P למדינות כמדגדג יחיד לצרכי מדידת הלימות ההון, ובהתאם, להורדת דירוג על-ידי חברות אחרות, כמו מודי'ס, שהתרחשו ו/או עלולות להתרחש, אין השפעה ישירה על יחס ההון. הורדות דירוג נוספות, ככל שיהיו, של מדינת ישראל על-ידי S&P ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק ככל שהדירוג ירד ל-BBB+ ומטה. אין ביכולת הבנק להעריך בשלב זה כיצד תתפתח המלחמה, את ההשפעות הכלכליות והפיננסיות שלה ואת משכן, ובהתאם קיים קושי להעריך את ההשפעות העתידיות על מצב לקוחותיו של הבנק והבנק עצמו ועל הסיכונים השונים. הבנק פועל לתמיכה בלקוחותיו ובתושבי אזורי הלחימה. לפירוט ראה פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל להלן ופרק סקירה כלכלית ופיננסית לעיל.

הכלכלה הגלובלית: האינפלציה בעולם החלה לרדת, כאשר ברבעון השני של שנת 2024 קצב הירידה הפתיע לטובה על רקע "דביקות" האינפלציה ברבעונים הקודמים. מדיניות הבנקים המרכזיים עודנה מרסנת, אך ככלל התחזיות הן לירידות ריבית בהמשך השנה. הריבית הגבוהה מביאה לסימני האטה בחלק מהכלכלות ומשפיעה לשלילה על מחירי הנדל"ן ובעיקר על בנקים שחשופים לתחום זה. בתחילת חודש אוגוסט החלו השווקים לגלם ירידת ריבית חדה, המצביעה על חששות השווקים מגלישה למיתון. המלחמה בישראל והאירועים במזה"ת ככלל, שמגיעים בהמשך למלחמה באוקראינה ולמתיחויות באזורים נוספים בעולם, מגבירים את המתח הבין גושי ויוצרים סיכונים להמשך הצמיחה.

- סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפניית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי בקרה אלו מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית. יצוין כי מעבר עובדים לעבודה מרחוק, מעבר למחשוב ענן ודיגיטציה מוגברת בפעילות הבנק ובכללה גידול בעבודה מרחוק מול לקוחות, במקביל לגידול באיומים ובניסיונות תקיפה על הבנק ועל לקוחותיו מעצימים את הסיכון. במסגרת המלחמה גדל מספר מתקפות הסייבר על מטרות בישראל ובכללן הבנק, עד כה ללא פגיעה בפעילותו, וגדל היקף ניסיונות ההונאה כנגד הבנק ולקוחותיו. הבנק פועל במטרה לצמצם את הסיכון.

- הסביבה הרגולטורית בארץ ובחו"ל:** לרפורמות רגולטוריות מקומיות ובינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובחו"ל. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות יוזמות רגולטוריות נוספות (לרבות של בנק ישראל) הנמצאות בשלבי ייזום, אשר חלקן עוסק בהתערבות ישירה במחירים ובריביות (לרבות על יתרות זכות ופיקדונות) במערכת הבנקאית, בפרט ביחס למשקי הבית. במסגרת תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב המדינה לשנת 2024, לאור המלחמה, אושרה הטלת תשלום מיוחד על הבנקים החל מאפריל 2024 ועד תום שנת 2025 בהיקף של 6% מהרווח שיפיקו מפעילותם בישראל (בשנת 2024 - 4.5% בהתאם לתחולה בחלק מהשנה). בין ההצעות והצעדים המוצעים הנוספים נכללים הודעת רשות התחרות בדבר אפשרות הכרזה על בנקים כקבוצת ריכוז ומתן הוראות בנושא, וכן הודעתה לבנקים כי אין בכונתה להאריך את הפטור מהסדר כובל הנוגע למבנה הבעלות במס"ב המשותף לחמשת הבנקים הגדולים, אשר עתיד לפוג ביום 18 ביוני 2025; התערבות חקיקתית ישירה בריביות פיקדונות, עו"ש ומשכנתאות באמצעות הגשת הצעות חוק פרטיות; תיקוני חקיקה שיזמה רשות ניירות-ערך לגבי יצירת קרנות כספיות הדומות במאפייניהן לפיקדונות, החרגת קרנות כספיות אלו וגם קרנות כספיות הקיימות כיום מחוק הייעוץ והרחבת ערוצי ההפצה שלהן (תיקוני חקיקה אלו עברו בקריאה שנייה ושלישית בכנסת); ומתווה מדורג של רישוי ורגולציה לגופים חוץ בנקאיים; פרסום תזכיר חוק ע"י בנק ישראל בשיתוף עם משרד המשפטים שעניינו תיקון לסעיף 24 בחוק שירותי תשלום במטרה להרחיב את הסדר האחריות של הבנק לגבי הונאות. ההסדר המבוקש מכיל על הבנק אחריות גם במידה והלקוח מסר את הרכיב החיוני כחלק מההונאה. להרחבה ראו פרק יוזמות רגולטוריות בדוח ממשל תאגיד. היוזמות והמגמות הרגולטוריות עשויות להשפיע לרעה על המערכת הבנקאית ובכלל זה על הבנק. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות של שינויים אלה על הבנק, ככל שיתרחשו. כמו-כן, ייתכן כי השפעות אלו לא יהיו מיידיות, אלא השפעות איטיות ומתמשכות לאורך זמן, שתגזרנה מתהליכי השינוי ההדרגתי בסביבת הבנק (לקוחותיו, שחקנים בשוק וכדומה), לצד היערכות הדרגתית של הבנק להתאמות הדרושות בפעילותו.
- סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, אמזון ועוד), חברות פינטק ובכללן חברות שירותי תשלום ובנקים דיגיטליים, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי, עלולים להשפיע משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית, בדגש על מהלכים להגברת התחרות במערכת הבנקאית ובכללם הצעה למתווה מדורג לרישוי ורגולציה לגופים חוץ בנקאיים, ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה, כמו גם תחרות במגזר העסקי, עלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק ובכלל זה על מרווחי האשראי שלו. הבנק גיבש תכנית אסטרטגית מקיפה עד לשנת 2026 הכוללת, בין היתר, ביצוע צעדים בתחומי הליבה של הבנק, חדשנות, טכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה לאיומים ומעדכן אותה באופן תקופתי.
- סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות סנקציות בינלאומיות), מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות, או הוראות בעלות אופי דומה. התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות. מלחמת חרבות ברזל ומצב החירום מעצימים את סיכוני הציות הנובעים ממימון טרור והלבנת הון. מערך הציות בבנק התאים את פעילותו למצב המלחמה והחירום בשורה של צעדים הממוקדים בין היתר בסיכונים העולים ממצב זה. היקף הסנקציות הבינלאומיות הורחב, בין היתר בשל מלחמת רוסיה אוקראינה ולאחריה מלחמת חרבות ברזל. סנקציות בינלאומיות הוטלו גם על ישראלים יחידים ועמותות. מערך הציות התאים את פעילותו בשורה של צעדים לרבות ניטור ומעקב לשם צמצום סיכוני הציות הנובעים מאי כיבודן של הסנקציות הבינלאומיות. הבנק מעניק שירותים קורספונדנטים לבנקים פלשתינאים תחת כתיב שיפוי וחסיונות המתקבלים מהמדינה. כתיב השיפוי והחסיונות מוארכים מפעם לפעם. ביום 30 ביוני 2024 כתב השיפוי והחסיונות הוארכו עד ל-31 באוקטובר 2024. הבנק הודיע על הארכה זו לנציגי הבנקים הפלשתינאים, וכי לפיכך המועד להפסקת השירותים, עליה הודיע הבנק עוד ביום 31 במרץ 2024, יידחה עד למועד האמור.
- סיכון סביבתי:** בשנים האחרונות גברה ההבנה בעולם, כי אפשרות של התממשות סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים תפגע בכלכלה ובמקרים קיצוניים עלולה להביא לפגיעה משמעותית בבנקים ובמערכת הפיננסית כתוצאה מהתממשות סיכונים פיננסיים ולא-פיננסיים בטווח הארוך. השפעות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי גם במסגרת הסיכונים האחרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בפעילותו, כמו סיכון אשראי (דרך ההשפעה על החוסן הפיננסי של לווים ושווי ביטחונות), סיכון שוק והשקעה, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. לסיכונים אלו, בדגש על סיכונים האקלים והשפעת תהליכי המעבר לכלכלה מעוטת פליטת גזי חממה, יש מאפיינים ייחודיים של חוסר ודאות. בשלב זה מוקדם להעריך את פוטנציאל ההשפעות ארוכות הטווח של שינויים אלו על הבנק. לפרטים נוספים בדבר השלכות מלחמת חרבות ברזל ראה הפרק להלן. לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [דוח ממשל תאגיד](#).

2.1.3. השלכות מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023 פתח ארגון חמאס במתקפת טרור רצחנית על מדינת ישראל. נכון למועד פרסום הדוח מתנהלת לחימה בזירות רבות, חטופים רבים עדיין מוחזקים בידי חמאס, חלק מתושבי הצפון והדרום הקרובים לאזורי העימות עדיין מפונים מבתיהם ונמשך גיוס מילואים אך בהיקף מצומצם מאשר בתחילת המלחמה. בעולם גברים הקולות הקוראים להפסקת המלחמה ו/או לצמצום קשרים כלכליים עם ישראל. המלחמה הביאה לשיבושים בפעילות הכלכלית במשק הישראלי ברבעון הרביעי של שנת 2023 לאור גיוס מילואים נרחב, השבתה חלקית של פעילות המסחר, ירידה בתוצר ובצריכה ועלייה משמעותית בהוצאות הממשלה ובגרעון הפיסקאלי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 צומצם גיוס המילואים וחלה התאוששות משמעותית בצריכה ובתוצר, תוך חזרה מסוימת של המשק לשגרת פעילות כלכלית בצירוף תמיכה ממשלתית משמעותית. הצמיחה הגבוהה שנרשמה ברבעון הראשון התמתנה משמעותית ברבעון השני. קיימים ענפים בהם הפגיעה עדיין משמעותית, בעיקר בתחומי תירות החוץ שכמעט לא קיימת עתה, והבנייה שמושפע מאי-כניסת עובדים פלשתינאים לישראל. בשוק העבודה שיעור האבטלה עומד על כ-3%, שיעור המייצג תעסוקה מלאה, אך עדיין קיימים עובדים החסרים זמנית מכח העבודה בשל נסיבות המלחמה. ייצוא השירותים עולה, אך ייצוא הסחורות במגמת ירידה, דבר העלול לשקף בעיות הובלה או צמצום בקשרים הכלכליים עם ישראל. הגירעון התקציבי של הממשלה גבוה, בעיקר לאור המלחמה, והסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-62.3 מיליארד ש"ח, כאשר שיעור הגירעון התקציבי מהתמ"ג עלה ב-12 החודשים האחרונים ל-7.6%. קיימת אי ודאות משמעותית ביחס להתפתחויות כלכליות עתידיות, הן לאור התפתחויות אפשריות במלחמה עצמה והן לאור גורמים פוליטיים, מקומיים ועולמיים, וגורמים כלכליים, ובכללם הגירעון התקציבי הגדל.

למלחמה, ובפרט ככל שתתמשך ו/או תתרחב לחזיתות נוספות, פוטנציאל להשפעה שלילית על המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. בין הסיכונים האפשריים ניתן למנות ירידה אפשרית בצריכה הפרטית, ירידה בהשקעות במשק ובכללן השקעות זרות והשקעות ביה"ט, צמצום או ניתוק של קשרים כלכליים, ירידה בתוצר, גרעון תקציבי משמעותי, העלאות מסים, הורדות נוספות של דירוג האשראי של המדינה ושל הבנק, עליית פרמיית הסיכון של המדינה ו/או עלויות החוב הממשלתי, ירידה בפדיון בחלק מענפי המשק, פגיעה בענפי התיירות והבנייה, ירידת מחירי נדל"ן, עלייה באבטלה, פגיעה בעסקים, גידול בהפרשות להפסדי אשראי כתוצאה מגורמים אלו, זעזועים בשווקים ובכללם פיחות, ירידות בשוק ההון, שינויים בעקומי התשואה ובריבית הבנק המרכזי שישפיעו על הרווחיות ו/או יחס ההון ועוד. הכלכלה הישראלית צברה איתנות פיננסית לאורך השנים שהתבטאה בשורה של פרמטרים כמו חוב ציבורי נמוך, עודפים בחשבון השוטף של מאזן התשלומים ויתרות מטבע-חוץ גבוהות, אשר תומכים כעת בכלכלת המדינה. הבנק נכנס לתקופת המלחמה ברמת רווחיות וביחסי הון, נזילות ומינוף איתנים המאפשרים לו עמידה בזעזועים וממשיך לשמור יחסים אלו ברמות ראיות לאור המצב.

אין ביכולת הבנק להעריך בשלב זה כיצד תתפתח המלחמה, ולא כל שכן את ההשפעות הכלכליות והפיננסיות שלה ואת משכו, ובהתאם קיים קושי להעריך את ההשפעות העתידיות על מצב לקוחותיו של הבנק ועל הבנק עצמו. זאת כאשר גם לתמיכה הממשלתית אשר משכה והיקפה העתידי לא ידועים, ולגרעון התקציבי הגדל, השפעות כלכליות אפשריות.

עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק להתמודד עם השלכותיה, הבנק הודיע על סדרת הטבות משמעותיות ללקוחותיו, תוך הבחנה בין לקוחות המעגל הראשון אשר מושפעים באופן ישיר מהמלחמה לבין שאר האוכלוסייה. ההטבות כוללות הטבות בהתאם למתווה שפרסם הפיקוח על הבנקים ובכללן דחיות תשלומים (בחלקן ללא עלות), פטור מריבית על עו"ש חובה ופטור מעמלות עו"ש לאוכלוסיות שהוגדרו ובהתאם לתנאים שונים לתקופה של שלושה חודשים, שהוארכה מאז שלוש פעמים בשלושה חודשים נוספים בכל פעם (עד חודש ספטמבר 2024) והטבות נוספות מעבר למתווה. במהלך הרבעון השני של 2024 הודיע הבנק על פטור מתשלומי משכנתא למשך שלושה חודשים ללקוחות בעלי משכנתא קיימת בבנק עם נכס משועבד באחד מישובי הצפון המפונים על-ידי הממשלה. לפרטים נוספים בדבר ההטבות שהבנק העניק ללקוחותיו ראה [דוח ממשל תאגיד](#), [פרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה](#). אומדן השפעת סך ההטבות האמורות בשלב זה יושפע מהיקף ניצולן על-ידי הלקוחות, לפירוט הניצול עד כה ופוטנציאל ניצול עתידי ראה [טבלה להלן](#). ההטבות נזקפות לרווח והפסד, במקביל למימושן על-ידי הלקוחות כמפורט בטבלה להלן. הבנק ממשיך לבחון את מדיניות ההטבות וייתכן ויאריר אותה בהתחשב בהמשך המלחמה ו/או התרחבותה ו/או במתווי הרגולטוריים. להקלות ללקוחות, בפרט במידה ויוארכו, עשויה להיות השפעה על הרווחיות העתידית של הבנק.

במטרה לסייע בשיקום החיים הקהילתיים של המשפחות והעסקים ביישובי עוטף עזה, הבנק החליט להעניק סיוע בסך של עד 100 מיליון ש"ח באמצעות הקמת קרן "פועלים לתקומה". בראש הקרן עומדת ועדה ציבורית, הקובעת את מדיניות הקרן, מקבלת החלטות העוסקות במימון פרויקטים ועוקבת אחר פעילותה באופן שוטף. בראש הוועדה הציבורית עומד אלוף במיל" עמרם מצנע וחברים בה אישי ציבור נוספים ונציגים מהנהלת הבנק. הקרן תפעל לשיקום החיים הקהילתיים של המשפחות והעסקים ביישובי הנגב המערבי, על מנת להחזיר לקדמותו את החוסן וחיי הקהילה הייחודיים של האזור בהיבטי חינוך בלתי פורמלי, חוסן רגשי וקהילתי וחוסן כלכלי. חלוקת הסיוע מיועדת להתבצע תוך שלוש שנים מיום הקמת הקרן ועלותה תיקף לרווח והפסד על פני תקופה זו, בקצב מימושה. במהלך הרבעון השני של שנת 2024 הודיעה הקרן על סיוע של כ-41 מיליון ש"ח לטובת תמיכה בפצועי "חרבות ברזל" ומיזמים בתחום החינוך והחוסן הקהילתי (תכנית מנהיגות ויזמות עם מכללת ספיר, הוראה מתקנת בבתי ספר בעוטף, פנימייה חקלאית ומכינות קד"צ בקהילות בנגב המערבי). כמו-כן, הבנק פועל לתמוך בצריכה של החברה והקהילה בישראל בעת המלחמה באמצעות תרומות כספיות, ליווי עסקים ומשקי בית בחסות המרכז לצמיחה פיננסית ובאמצעות מערך ההתנדבות של עובדי הבנק, כאשר כבר החל מיום ה-8 באוקטובר 2023 הקים הבנק מערך חירום והעמיד סיוע חירום בהיקף של כ-10 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2023 לצרכים מיידיים בתחומים שונים, פעל באמצעות bit לגיוס תרומות למטרות דומות, תורם באופן שוטף לטובת האזורים הנפגעים ואישר לאחרונה תוספת לתקציב התרומות של כ-10 מיליון ש"ח לטובת תושבי הצפון. כמו-כן, בהתאם למתווה שסוכם במסגרת הליך גיבוש תיקוני החקיקה להשגת יעדי תקציב המדינה לשנת 2024, לנוכח מלחמת חרבות ברזל, תרמה קבוצת הבנק סך של כ-29 מיליון ש"ח לקרן בניהול הסוכנות היהודית לסיוע לאוכלוסיית משרתי מילואים בעלי עסקים קטנים ונשותיהם. הוצאה זו נכללה בתוצאות הרבעון הראשון של שנת 2024. כל זאת בנוסף לסיוע לקהילה שהבנק מעניק בשגרה בהיקף של עשרות מיליוני ש"ח בשנה דרך "פועלים בקהילה" שפועלת לצמצום פערים חברתיים וכלכליים ויצירת שוויון הזדמנויות בישראל כבר למעלה מ-40 שנה.

בהיבטי סיכון האשראי, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למלחמה, התפתחות פיגורים בהחזרי אשראי של לקוחות פרטיים ועסקיים, וחשיפתו לענפי משק ולסקטורים הצפויים להיפגע באופן משמעותי. ענפים אלו קשורים בעיקר לתחום התיירות, בינוי ונדל"ן, היי-טק, מימון וחקלאות אשר מרביתם הושפעו מתנאי השוק עוד טרם פרוץ המלחמה. צפוי כי ענף הנדל"ן ימשיך להיות מושפע מקושי בקידום פרויקטים, אך נציין כי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 חלה עלייה בכמות העסקות ובמחירים בנדל"ן למגורים. כאמור, אין ביכולתו של הבנק להעריך את המשכות המלחמה והתפתחויותיה ובהתאם את מידת הפגיעה בכל תחום. הפסדי האשראי במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו בהכנסה נטו של 63 מיליון ש"ח שנובעת בעיקר מריקברי במספר מצומצם של לווים ומציבות יחסית ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, בעיקר כתוצאה משיפור במצבם של לווים ספציפיים, משיפור מסוים במצב הכלכלי, ייתכן ובהשפעת התמיכה הממשלתית, ושיפור ביחס לפרמטרים מאקרו כלכליים מסוימים אשר נלקחו בחשבון על-ידי הבנק בתום שנת 2023. מנגד, חלה עלייה באי הוודאות על רקע הערכות להתמשכות והתרחבות המלחמה. זאת בהמשך להוצאה להפסדי אשראי של כ-1.1 מיליארד ש"ח במחצית השנייה של שנת 2023, ברובה המכריע כתוצאה מהגדלת יתרת ההפרשה הקבוצתית, אשר נבעה בעיקר מהשפעת תחזיות מאקרו ובפרט השפעות חזויות של מלחמת חרבות ברזל.

הבנק מאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בהתאם למתווה בנק ישראל או למתווים נוספים שיזם הבנק, לפירוט ראה [טבלה להלן](#). בקשות לדחיית תשלומים של לקוחות החטיבה העסקית נבחנות בקפידה, בהתאם למדיניות הנהגה בבנק, במטרה להעריך האם הדחיות אינן מעידות על קשיים משמעותיים או מתמשכים של הלווים, ושאינן מעידות על כך שסיכון האשראי של הלווה עלה. בקשה לדחיית תשלומים נבחנת, בין היתר, על בסיס האינדיקטורים הבאים, על-פי הרלוונטיות לענף ולתחום הפעילות של הלווה:

- מצבו העסקי והפיננסי של הלווה טרם המלחמה;
- השפעת המלחמה ומצבו של הלווה במועד הבחינה;
- קיומו של מקור החזר ראשוני ויכולת שירות לחוב;
- שיעור המינוף ביחס לביטחונות;
- התנהלות הלווה בחשבונותיו - האם קיימים פיגורים או חריגות ומה היקף ומשך הפיגור, האם האשראי טרם הבקשה לדחיית תשלומים, ככלל, נפרע כסדרו;
- האם צפויה תמיכה מן המדינה ובאיזה היקף;
- נתונים תפעוליים רלוונטיים (למשל, שיעורי תפוסה כאשר מדובר בבתי מלון, שיעורי מכירת דירות כאשר מדובר במימון פרויקטי נדל"ן, וכדומה).

ככל שעולה שהבקשה לדחיית חלויות משקפת הרעה במצבו העסקי שמביאה לעלייה בסיכון האשראי של הלווה, נבחן הצורך בסיווג החוב. נציין כי יתרת האשראי שעבר שינוי בתנאים ללווים בקשיים או דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה שבו הדחייה טרם הסתיימה, נכון ליום 30.6.24, עומדת על כ-4.3 מיליארד ש"ח, ירידה ביחס ל-24.4 מיליארד ש"ח נכון ליום 31.12.23. למרות ירידה חדה זו, לא ניכרת השפעה מהותית על מדדי איכות התיק. לפרטים נוספים ולהתייחסות לתרחישים שונים להתפתחות ההפרשה להפסדי אשראי ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

בהיבטי סיכונים שוק, עם תחילת המלחמה אירעו זעזועים בשווקים, אשר ככלל דעכו מאז. ריבית בנק ישראל הופחתה ב-0.25% וחלה עלייה במחיר ביטוח החוב (CDS) של מדינת ישראל. במהלך הרבעון השני עלה עקום התשואות השקלי בכ-0.5%, בעיקר בטווחים הארוכים של העקום. לזעזועים בשווקים, ככל שיקרו, ובכללם פחות, ירדות בשוק ההון, שינויים בעקומי התשואה ובריבית בנק ישראל פוטנציאל להשפעה שלילית על יחסי ההון, על רוחניות הבנק ועל השווי ההוגן, כמפורט בפרק סיכונים שוק להלן.

חברות דירוג האשראי הגיבו להתפתחויות - חברות מודי'ס S&P הורידו את דירוג האשראי של המדינה, לדרגים של A2+ ו-A בהתאמה, לרבות אופק דירוג שלילי, וכן אופק דירוג שלילי על-ידי פי'י'. דירוג הבנקים הישראליים ובכללם הבנק מושפע מדירוג מדינת ישראל, ובהתאם הורידו חברות אלו את דירוג האשראי ו/או אופק הדירוג של הבנק. יצוין כי ביום 12 באוגוסט 2024, לאחר אישור הדוח, הורידה פי'י' את דירוג המדינה מ-A ל-A עם אופק שלילי וכאמור פעולה כזו עשויה להשפיע על דירוג הבנקים ובכללם הבנק. הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי S&P הביאה, נכון למועד ההפחתה, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, שבאים לידי ביטוי בדוח לרבעון זה. פרמיית הסיכון של מדינת ישראל משקפת דירוג נמוך מהנוכחי. להורדות דירוג נוספות, ככל שתהיינה, עשויות להיות השפעות שליליות עקיפות, ובכללן: פחות נוסף פגיעה אפשרית בנזילות במטבע-חוץ, עלייה בעקומי התשואות של אגרות-חוב ממשלת ישראל ובעקבות כך גידול בעלויות הגיוס של הבנק ופגיעה נוספת ביחס ההון, צמצום אפשרי של פעילות מוסדות פיננסיים זרים מול הבנקים הישראליים והשלכות פיננסיות שליליות על המשק, לקוחות הבנק ועל הבנק עצמו. הורדות דירוג נוספות של מדינת ישראל על-ידי S&P, ככל שיהיו, ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק רק ככל שהדירוג ירד ל-BBB+ ומטה.

בהיבט תפעול הבנק, נכון למועד זה ההשפעה על הפעילות התפעולית של הבנק מינורית. הבנק בוחן את המצב באופן שוטף ומבצע התאמות בפעילותו. מערך הציות התאים את פעילותו למצב המלחמה והחירום בשורה של צעדים הממוקדים בסיכונים הציות, המוגברים עקב מצב המלחמה. בנוסף לפעילות הצוותים הפיננסיים הרגילים הפועלים בבנק, מכנס הבנק בהתאם לצורך צוות הנהלה ייעודי למעקב אחר המצב הפיננסי ולטיפול במשבר הפיננסי, ככל שיתפתח. הצוות, כשמתכנס, וכן הנהלה וצוות הנהלה לניהול סיכונים וציות, בוחנים באופן שוטף תרחיש ייחוס ותרחיש קיצון שונים להתפתחות המשבר ולהשפעותיו הפיננסיות על המשק, לקוחות הבנק והבנק, השפעות על סיכון האשראי, סיכון הצד הנגדי, הנזילות, תיק הנוסטרו, חדר העסקות, חשיפות הריבית ועוד. הצוות מדווח לדירקטוריון ולוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

כמפורט לעיל, הבנק מאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בהתאם למתווה בנק ישראל או למתווים נוספים שיזם הבנק ותומך בלקוחותיו באמצעות מגוון הטבות. להלן פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה:

טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה
הטבות שהבנק העניק במסגרת ההתמודדות עם המלחמה

סך ההטבות שנוצלו	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024				דיור	
			סך-הכל	אחר	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים - אחר		
במיליוני ש"ח								
הטבות אשר נוצלו במהלך תקופת הדיווח								
182	84	98	44	-	9	12	23	שינויים בתנאי חובות*
49	45	4	-	-	-	-	-	הלוואות ללא ריבית או ריבית מופחתת
73	30	43	20	-	6	14	-	ויתור על עמלות
80	10	70	41	41	-	-	-	הטבות אחרות - תרומות
384	169	215	105	41	15	26	23	סך-הכל הטבות שהבנק העניק
			362	69	76	84	133	הטבות עומדות אשר טרם נוצלו ליום הדיווח

* כולל מחילה על תשלומי הלוואה, דחיית תשלומים בריבית 0% ופטור מריבית עו"ש חובה

מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024					דיור	
		סך-הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים - אחר		
במיליוני ש"ח								
סך האשראי שעבר שינוי בתנאים, במהלך תקופת הדיווח								
95	44	20	-	11	2	6	1	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים)
25,464	8,972	3,123	35	79	470	456	2,083	שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים
25,559	9,016	3,143	35	90	472	462	2,084	סך-הכל אשראי שעבר שינוי בתנאים במהלך התקופה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה (המשך)

מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה (המשך)

		יתרה ליום						
31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2024	30 ביוני 2024					דיוור	
		סך-הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים - אחר		
במיליוני ש"ח/באחוזים								
יתרת האשראי שעבר שינוי בתנאים⁽¹⁾								
95	103	97	-	12	36	44	5	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים) שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים:
אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה								
24,334	8,834	4,197	77	170	655	468	2,827	
סכום התשלומים שנדחו								
1,403	686	443	25	13	216	91	98	
דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים								
3	5	6	7	5	6	5	7	
24,429	8,937	4,294	77	182	691	512	2,832	סך-הכל
מידע נוסף על שינוי בתנאים⁽¹⁾ ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים								
יתרת אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה								
24,334	8,834	4,197	77	170	655	468	2,827	מזה: אשראי בעייתי
271	138	72	40	3	14	-	15	מזה: אשראי לא בעייתי, בפיגור של 30 ימים או יותר
180	103	47	-	-	-	-	47	יתרת אשראי בו דחיית התשלומים הסתיימה
1,130	19,022	22,918	3,266	2,338	4,235	1,912	11,167	מזה: חובות שכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים
-	262	441	-	22	53	45	321	
יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית מופחתת								
895	679	561	-	-	487	74	-	יתרת אשראי
5.40%	5.59%	5.68%	-	-	5.63%	5.99%	-	שיעור ריבית ממוצע
-	-	-	-	-	-	-	6.08%	שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה
הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה								
514	1,193	1,225	88	181	956	-	-	יתרת אשראי
6.63%	6.70%	6.74%	7.50%	7.29%	6.56%	-	-	שיעור ריבית ממוצע
מזה:								
358	622	607	-	-	607	-	-	יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל
6.25%	6.00%	6.00%	-	-	6.00%	-	-	שיעור ריבית ממוצע
יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה)								
772	2,282	2,213	-	-	2,213	-	-	יתרת אשראי
6.20%	5.94%	5.94%	-	-	5.94%	-	-	שיעור ריבית ממוצע

(1) מתייחס לשינויים בתנאים שבוצעו בהתאם למתווה בנק ישראל או למתווים נוספים שזם הבנק.

תשלום מיוחד למדינה לאור המלחמה

להתייחסות להוצאות שנרשמו בסעיף מס' על ההכנסה בגין חוק "תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל)", התשפ"ד-2024 ראה [ביאור 1.1](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

2.1.4. רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון זיו האפט (BDO) וסומך חייקין (KPMG) משמשים כרואי החשבון המשותפים של הבנק. לעיתים, מוצא לנכון רואה החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד של חוות הדעת או דוח הסקירה על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. לעניין זה, רואי החשבון המבקרים הפנו תשומת לב לאמור בביאור 10.ב. (ב) בתמצית הדוחות הכספיים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 ב-4,176 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 3,930 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר מקיטון בהוצאות להפסדי אשראי ומקיטון בהוצאות התפעוליות, שהשפעתם קוזזה חלקית מקיטון בסך הכנסות הבנק בשיעור של כ-2.4% ותשלום מס מיוחד על הבנקים, כמפורט להלן. תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמה ב-15.5%, בהשוואה ל-16.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2024 ב-2,238 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1,922 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע מעיקר מהשפעות עליית המדד ומהקיטון בהוצאות להפסדי אשראי. לעניין השפעת סביבת הריבית, ראה [פרק 2.2.1 התפתחות הכנסות והוצאות](#) להלן.

טבלה 3-2: תמצית דוח רווח והפסד

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.2023	30.06.2024		30.06.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	16,144	17,201	5.7%	8,622	9,110	
הוצאות ריבית	(7,812)	(9,003)	9.2%	(4,327)	(4,726)	
הכנסות ריבית, נטו	8,332	8,198	2.1%	4,295	4,384	
הכנסות מימון שאינן מריבית	754	594	(22.2%)	414	322	
רווח מימוני, נטו*	9,086	8,792	(0.1%)	4,709	4,706	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	764	(63)	(108.5%)	579	(49)	
רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	8,322	8,855	15.1%	4,130	4,755	
עמלות והכנסות אחרות*	1,998	2,030	1.0%	1,016	1,026	
הוצאות תפעוליות ואחרות	4,275	4,139	(3.4%)	2,181	2,106	
רווח לפני מסים	6,045	6,746	23.9%	2,965	3,675	
הפרשה למסים על הרווח	2,145	2,559	32.8%	1,056	1,402	
רווח לאחר מסים	3,900	4,187	19.1%	1,909	2,273	
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים	30	(11)	(369.2%)	13	(35)	
רווח נקי:						
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	3,930	4,176	16.4%	1,922	2,238	
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	
המיוחס לבעלי מניות הבנק	3,930	4,176	16.4%	1,922	2,238	
תשואת הרווח הנקי	16.4%	15.5%	3.8%	15.8%	16.4%	

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מדוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

הרווח מפעילות מימון כולל הכנסות והוצאות ריבית וכן הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית, הכוללות בין היתר, הכנסות מימון בגין מכשירים נגזרים וניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי מהרווחיות הפיננסית ומניהול החשיפות של הבנק, כך שהכללתם משקפת את סך תוצאות פעילותו הפיננסית של הבנק. במטרה לנתח את הרווח המימוני, מפוצל הרווח מפעילות מימון לרווח מפעילות שוטפת ורווח מפעילות שאינה שוטפת. הרווח מפעילות שוטפת כולל את צבירת הריבית, הפרשי שער והשפעות מדד בגין אשראי, פיקדונות, אגרות חוב ויתר רכיבי המאזן הפיננסיים וכן את השפעת רכיבים אלה מהפעילות במכשירים נגזרים. התפתחות הרווח מפעילות שוטפת לאורך זמן משקפת את המגמות ברווחיות הפיננסית של הבנק. הרווח מפעילות שאינה שוטפת כולל השפעות חריגות ותנודתיות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי של הוצאות והכנסות, כגון רווח (הפסד) ממימוש אגרות חוב, רווח (הפסד) ממניות ושינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים לבין מדידה על בסיס צבירה.

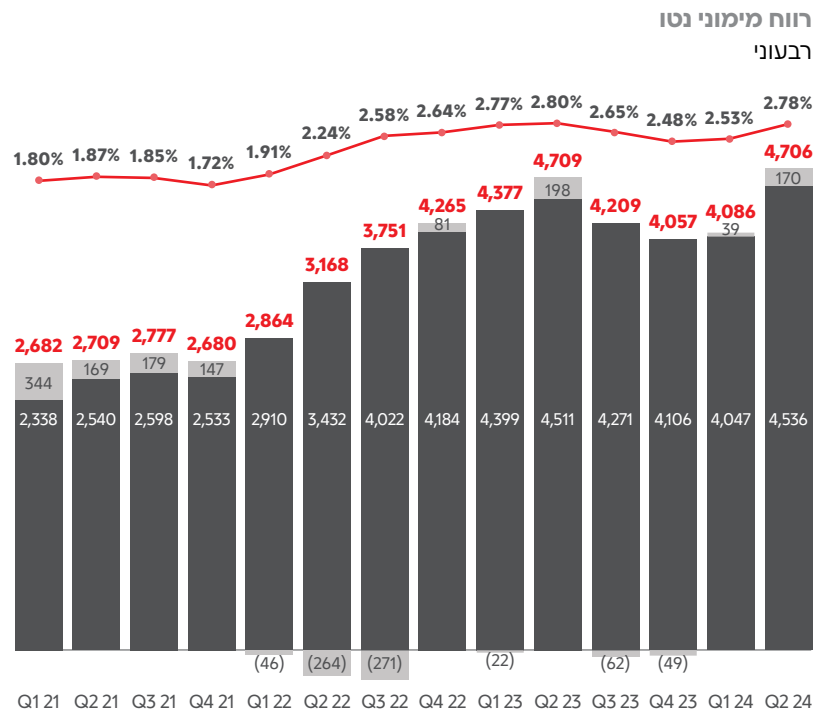
טבלה 4-2: הרכב הרווח המימוני, נטו

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי
	30.06.2023	30.06.2024		30.06.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	6.5%	16,144	17,201	5.7%	8,622	9,110
הוצאות ריבית	15.2%	(7,812)	(9,003)	9.2%	(4,327)	(4,726)
הכנסות ריבית, נטו	(1.6%)	8,332	8,198	2.1%	4,295	4,384
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	(21.2%)	754	594	(22.2%)	414	322
סך הרווח המימוני המדווח	(3.2%)	9,086	8,792	(0.1%)	4,709	4,706
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
הכנסות (הוצאות) מהשקעות באגרות-חוב זמינות למכירה	22.7%	(225)	(276)	(58.9%)	(146)	(60)
רווח (הפסד) מהשקעות במניות	(8.6%)	244	223	(35.9%)	131	84
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	(27.5%)	120	87	(78.6%)	187	40
אחרים ⁽²⁾	373.0%	37	175	307.7%	26	106
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	18.8%	176	209	(14.1%)	198	170
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת*	(3.7%)	8,910	8,583	0.6%	4,511	4,536
* מזה: בגין שינויים במדד	0.2%	648	649	45.5%	382	556

	2023				2024	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית	7,522	8,622	8,502	8,325	8,091	9,110
הוצאות ריבית	(3,485)	(4,327)	(4,496)	(4,578)	(4,277)	(4,726)
הכנסות ריבית, נטו	4,037	4,295	4,006	3,747	3,814	4,384
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	340	414	203	310	272	322
סך הרווח המימוני המדווח	4,377	4,709	4,209	4,057	4,086	4,706
בינטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
הכנסות (הוצאות) מהשקעות באגרות-חוב זמינות למכירה	(79)	(146)	(203)	(166)	(216)	(60)
רווח (הפסד) מהשקעות במניות	113	131	49	76	139	84
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	(67)	187	88	164	47	40
אחרים ⁽²⁾	11	26	4	(123)	69	106
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	(22)	198	(62)	(49)	39	170
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת*	4,399	4,511	4,271	4,106	4,047	4,536
* מזה: בגין שינויים במדד	266	382	239	27	93	556

(1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) כולל רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב בסך של כ-149 וכ-260 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024, בהתאמה. כמו-כן, כולל עלויות מימוניות בגין הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל בסך של כ-44 וכ-102 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024, בהתאמה (לרבעון ראשון 2024: 58 מיליוני ש"ח, לרבעון רביעי 2023: 129 מיליוני ש"ח), והשפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים.

תרשים 2-2: רווח מימוני, נטו

● סך הרווח המימוני המדווח • השפעות שאינן מפעילות שוטפת
 ● הכנסות מימון מפעילות שוטפת → מרווח מימוני מפעילות שוטפת

הרווח המימוני מפעילות שוטפת הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של 8,583 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 8,910 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקרה מהשפעות המעבר מעו"ש זכות לפיקדונות נושאי ריבית. מנגד, חלה עלייה של כ-5.4% ביתרות האשראי הממוצעות. ברבעון השני של שנת 2024 חלה עלייה ברווח המימוני מפעילות שוטפת לעומת הרבעון הראשון של שנת 2024 עקב עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השפעות השינויים בשיעור המדד הידוע.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של 8,792 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 9,086 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה בשיעור של כ-3.2%. הירידה נבעה מקיטון ברווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל. בנוסף, חל גידול בהפסדים ממימושי אגרות-חוב וכן נזקפו עלויות בסך 102 מיליון ש"ח בגין הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל. מנגד, במחצית הראשונה של שנת 2024 נזקף לרווח המימוני רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב בסך 260 מיליון ש"ח. לפרטים על ההטבות שניתנו ראה [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל](#) לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 5-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
30.06.2023		30.06.2024		30.06.2023		30.06.2024		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
5.38%	16,144	5.64%	17,201	5.71%	8,622	5.91%	9,110	הכנסות ריבית
(3.85%)	(7,812)	(4.17%)	(9,003)	(4.15%)	(4,327)	(4.33%)	(4,726)	הוצאות ריבית
1.53%	8,332	1.47%	8,198	1.56%	4,295	1.58%	4,384	הכנסות ריבית, נטו
מזה:								
	3,970		3,982		1,999		2,044	מרווח אשראי
	4,362		4,216		2,296		2,340	מרווח פיקדונות ואחר
								יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית
2.78%		2.69%		2.84%		2.84%		

במחצית הראשונה של שנת 2024 חלה ירידה בהכנסות ריבית נטו לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה, כאמור, בעיקרה מהשפעות המעבר מעו"ש זכות לפיקדונות נושאי ריבית.

במחצית הראשונה של שנת 2024 חלה ירידה ביחס בין הכנסות ריבית נטו לבין יתרת נכסים נושאי ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.09%, אשר נבעה בעיקר מהשפעות סביבת הריבית, לרבות השפעת המעבר מעו"ש זכות לפיקדונות נושאי ריבית. ברבעון השני של שנת 2024 חל שיפור ביחס לעומת הרבעון הראשון של שנת 2024 עקב עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השפעות השינויים בשיעור המדד הידוע. לפרטים נוספים ראה [פרק שיעורי הכנסות והוצאות ריבית](#) בדוח ממשל תאגידי.

לפרטים נוספים בדבר השפעת מרווחי פיקדונות על הכנסות הריבית נטו לפי מגזרי פעילות, ראה [ביאור 12](#) בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר חשיפות לסיכון ריבית ולסיכון מדד המחירים לצרכן ראה [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן.

הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 בהכנסה בסך של כ-63 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של כ-764 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסה בגין ההפרשה הפרטנית, נטו הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2024 בהכנסה בסך של כ-271 מיליון ש"ח, ונובעת בעיקר מריקברי במספר מצומצם של לוויים, בהשוואה להוצאה בסך של כ-106 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפרשה קבוצתית ומחיקות אוטומטיות, נטו הסתכמה לסך של כ-208 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024, בהשוואה להוצאה בסך של כ-658 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה בגין הפרשה קבוצתית ומחיקות אוטומטיות, נטו ברבעון השני 2024 הסתכמה לסך של כ-191 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של כ-17 מיליון ש"ח ברבעון הראשון 2024.

המחצית הראשונה של שנת 2023 כללה הגדלה של ההפרשה הקבוצתית בגין השפעות צפויות של סביבת ריבית גבוהה.

השינויים בהפרשה הקבוצתית במחצית הראשונה של שנת 2024 באים בהמשך להוצאה להפסדי אשראי של כ-1.1 מיליארד ש"ח במחצית השנייה של שנת 2023, ברובה המכריע כתוצאה מהגדלת יתרת ההפרשה הקבוצתית, אשר נבעה בעיקר מהשפעת תחזיות מאקרו ובפרט השפעות חזויות של מלחמת חרבות ברזל.

למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן [וביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 6-2: ההוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.2023	30.06.2024	30.06.2023	30.06.2024	
במיליוני ש"ח				
260	162	209	137	הוצאה פרטנית, בגין הפסדי אשראי
(154)	(433)	(96)	(377)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
106	(271)	113	(240)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
658	208	466	191	הוצאה (הכנסה), בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות אוטומטיות*, נטו
764	(63)	579	(49)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי***
** מזה:				
508	(272)	372	(155)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
74	(52)	62	(8)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדירור
172	256	133	108	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
10	5	12	6	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות ואגרות-חוב
764	(63)	579	(49)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%				
שיעור ההוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור***:				
0.38%	(0.03%)	0.57%	(0.05%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.13%	0.08%	0.21%	0.13%	שיעור ההוצאה הפרטנית, ברוטו בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.46%	0.18%	0.67%	0.31%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
0.07%	0.04%	0.12%	(0.02%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
4.34%	2.30%	7.89%	(1.12%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* מחיקות בגין חובות בפיגור של 150 יום או יותר שלא נבחנו פרטנית.

*** השיעורים להלן הינם מחושבים על בסיס שנתי ומתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות.

(1) כולל הוצאה בגין בנקים וממשלות.

(2) ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 6-2: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

2023				2024		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
51	209	120	82	25	137	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(58)	(96)	(127)	(28)	(56)	(377)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(7)	113	(7)	54	(31)	(240)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
192	466	669	399	17	191	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות אוטומטיות*, נטו
185	579	662	453	(14)	(49)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי**
** מזה:						
136	372	562	319	(117)	(155)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
12	62	4	39	(44)	(8)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיוור
39	133	110	97	148	108	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(2)	12	(14)	(2)	(1)	6	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות ואגרות-חוב
185	579	662	453	(14)	(49)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%						
שיעור ההוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור***:						
0.19%	0.57%	0.65%	0.44%	(0.01%)	(0.05%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.05%	0.21%	0.12%	0.08%	0.02%	0.13%	שיעור ההוצאה הפרטנית, ברוטו בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.24%	0.67%	0.77%	0.47%	0.04%	0.31%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
0.01%	0.12%	0.10%	0.14%	0.09%	(0.02%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.86%	7.89%	6.04%	8.46%	5.62%	(1.12%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* מחיקות בגין חובות בפיגור של 150 יום או יותר שלא נבחנו פרטנית.

*** השיעורים להלן הינם מחושבים על בסיס שנתי ומתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות.

(1) כולל הוצאה בגין בנקים וממשלות.

(2) ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-2,030 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,998 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן.

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-1,991 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,929 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר העלייה נבעה מעמלות מפעילות ניירות-ערך, מעמלות מעסקי מימון ומעמלות טיפול באשראי, בעיקר בגין עסקות סינדיקציה. מנגד, הושפע סעיף זה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון בשל הטבות שניתנו ללקוחות במטרה להקל בהתמודדות עם השלכות המלחמה, בסך של כ-43 מיליון ש"ח.

ההכנסות האחרות שנובעות בעיקרן מרווחים ממכירת נדל"ן וזכויות בנדל"ן הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-39 מיליון ש"ח בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 7-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי
	30.06.2023	30.06.2024		30.06.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
עמלות						
דמי ניהול חשבונות	457	412	(8.3%)	228	209	
פעילות בניירות-ערך	330	387	21.7%	157	191	
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	81	85	10.0%	40	44	
כרטיסי אשראי, נטו	281	269	(5.1%)	157	149	
טיפול באשראי	151	201	35.5%	76	103	
עמלות מעסקי מימון	363	398	13.6%	177	201	
הפרשי המרה	183	158	(3.5%)	85	82	
עמלות אחרות	83	81	2.4%	41	42	
סך-הכל עמלות תפעוליות	1,929	1,991	6.2%	961	1,021	
סך-הכל אחרות	69	39	(90.9%)	55	5	
סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות אחרות	1,998	2,030	1.0%	1,016	1,026	

	2023				2024	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי*	רבעון ראשון*	רבעון שני*
	במיליוני ש"ח					
עמלות						
דמי ניהול חשבונות	229	228	231	201	203	209
פעילות בניירות-ערך	173	157	174	169	196	191
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	41	40	41	40	41	44
כרטיסי אשראי, נטו	124	157	135	112	120	149
טיפול באשראי	75	76	61	85	98	103
עמלות מעסקי מימון	186	177	260	202	197	201
הפרשי המרה	98	85	90	75	76	82
עמלות אחרות	42	41	46	41	39	42
סך-הכל עמלות תפעוליות	968	961	1,038	925	970	1,021
סך-הכל אחרות	14	55	51	18	34	5
סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות אחרות	982	1,016	1,089	943	1,004	1,026

* כולל השפעת הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-20 מיליון ש"ח ברבעון השני 2024 (כ-23 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2024 וכ-30 מיליון ש"ח ברבעון רביעי 2023).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-4,139 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,275 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 8-2: פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי
	30.06.2023	30.06.2024		30.06.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שכר	2,419	2,228	(3.6%)	1,171	1,129	
אחזקה ופחת בניינים וציוד	799	754	(18.1%)	443	363	
הוצאות אחרות	1,057	1,157	8.3%	567	614	
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	4,275	4,139	(3.4%)	2,181	2,106	

	2023			2024		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
	במיליוני ש"ח					
שכר	1,248	1,171	1,136	937	1,099	1,129
אחזקה ופחת בניינים וציוד	356	443	353	377	391	363
הוצאות אחרות	490	567	570	583	543	614
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	2,094	2,181	2,059	1,897	2,033	2,106

הוצאות השכר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-2,228 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,419 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 7.9% הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל במחצית הראשונה לשנת 2023.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-754 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-799 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-5.6% שנבעה בעיקרה מירידה בהוצאות הפחת וירידת-ערך תוכנות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

הוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-1,157 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,057 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מרישום הוצאה בהתאם למתווה שסוכם עם איגוד הבנקים בגין סיוע לאוכלוסיית משרתי מילואים בעלי עסקים קטנים ונשותיהם בסך של כ-29 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024. בנוסף, ברבעון השני 2024 במסגרת פעילות קרן פועלים בתקומה, הוענק סיוע לשיקום הדרום בסך של כ-41 מיליון ש"ח. בנוסף, נרשם גידול בהוצאות מחשב והוצאות שיווק.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של 2,559 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,145 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקרו מעלייה ברווחיות השוטפת ומחקיקת הוראת השעה - חרבות ברזל (המיסוי על הבנקים) אשר קובעת תשלום מיוחד בגין רווחי הבנקים. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2024 בהפסד של 11 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הקיטון ברווח נובע בעיקר מירידות ערך השקעות.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של 4,176 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 3,930 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה, המיוחס לבעלי מניות הבנק, בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-3.12 ש"ח, בהשוואה ל-2.94 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 2-9: רווח כולל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.2023	30.06.2024	30.06.2023	30.06.2024	
במיליוני ש"ח				
3,930	4,176	1,922	2,238	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:				
285	(262)	109	(266)	התאמות נטו, בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
66	309	47	267	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
351	47	156	1	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(120)	(27)	(51)	(10)	השפעת המס המתייחס
231	20	105	(9)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
4,161	4,196	2,027	2,229	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של 4,196 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 4,161 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הכולל במחצית הראשונה של שנת 2024 הושפע מהגידול ברווח הנקי ומגידול בהתאמות התחייבויות בגין הטבות לעובדים בשל השפעות שינויים בריבית ההיוון. מנגד, חל קיטון בהתאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה בשל השפעת שינויים בריבית על שווי תיק אגרות-החוב הזמינות למכירה.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 30 ביוני 2024 הסתכם ב-685.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-686.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023.

טבלה 2-10: התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	30.06.2024	
במיליוני ש"ח			
(0.2%)	686,530	685,140	סך-כל הנכסים
2.2%	407,381	416,297	אשראי לציבור, נטו
0.1%	107,730	107,821	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(2.5%)	127,122	123,948	ניירות-ערך
(0.4%)	554,595	552,612	פיקדונות הציבור
(10.4%)	21,800	19,535	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.9%	52,430	55,506	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתייבויות

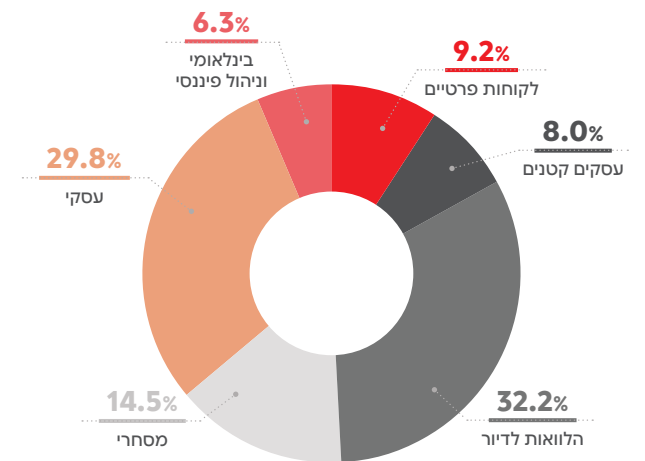
אשראי לציבור

טבלה 2-11: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

השנוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח		
1.5%	37,663	38,219	לקוחות פרטיים*
1.8%	32,729	33,313	עסקים קטנים*
2.2%	131,057	133,939	הלוואות לדיור
1.6%	59,300	60,264	מסחרי
(0.0%)	123,994	123,950	עסקי
21.0%	18,072	21,870	פעילות בינלאומית
3.9%	4,566	4,742	ניהול פיננסי
2.2%	407,381	416,297	סך-הכל

* כולל יתרת חייבים בגין כרטיסי אשראי.

תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 30 ביוני 2024

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

חביונות בעייתיות

טבלה 2-12: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.2023			30.06.2024			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
4,681	669	4,012	4,008	559	3,449	סיכון אשראי לא צובר
858	76	782	923	85	838	סיכון אשראי נחות
4,091	495	3,596	4,870	636	4,234	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
9,630	1,240	8,390	9,801	1,280	8,521	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,814	1,084	6,730	8,036	1,113	6,923	סיכון אשראי בעייתי, נטו
297	-	297	123	-	123	* מזה חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 חלה עלייה בשיעור של כ-2% בסיכון האשראי הבעייתי, אשר עיקרה מתבטאת בעלייה בסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת, בעוד שחלה ירידה בסיכון אשראי הלא צובר, בעיקר בגין ריקברי במספר מצומצם של לווים. למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי, לרבות תרחישים וניתוחי רגישות שנבחנו, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-13: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השנוי	יתרה ליום		
	31.12.23	30.06.24	
	במיליוני ש"ח		
			מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים
1.0%	77,464	78,203	ערבונות והתחייבויות אחרות*
11.1%	96,824	107,610	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבונות*
(1.6%)	27,011	26,589	מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
6.6%	16,741	17,853	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
37.3%	907	1,245	אשראי תעודות
5.7%	218,947	231,500	סך-הכל

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 חל גידול של כ-12.5 מיליארד ש"ח בהיקף המכשירים הפיננסיים החוץ-מאזניים בהשוואה לסוף שנת 2023. הגידול נובע בעיקרו מעלייה בהיקף התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות (בעיקר זרות) ושאינן סחירות בפיזור נרחב. היקף ההשקעות בניירות הערך הסתכם ביום 30 ביוני 2024 בכ-123.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-127.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, ירידה בשיעור של כ-2.5% שהתבטאה בקיטון בהיקף ההחזקה באגרות-חוב ממשלתיות של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית. במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשמו הפסדים בסך של כ-384 מיליון ש"ח ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, שנבעו בעיקר ממימוש בהפסד של אגרות-חוב ממשלתיות, בהשוואה להפסדים בסך של כ-220 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של שנת 2024 חלה ירידה של כ-0.3 מיליארד ש"ח ביתרת קרן ההון השלילית נטו בגין אגרות-החוב אשר נבעה בעיקר מעליית עקומי הריבית. מנגד, אזילת קרן ההון השלילית, עקב התקצרות יתרת התקופה לפירעון, וכן מכירה של אגרות-החוב בעלות קרן הון שלילית, הגדילו את קרן ההון. לעניין רגישות קרן ההון לשינויים בשיעורי ריבית, ראה פרק הלימות הון להלן. לאחר תאריך המאזן ועד לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים חלו ירידות מהותיות בעקומי הריבית אשר הביאו לעלייה של כ-0.7 מיליארד ש"ח ביתרת קרן ההון לפני השפעת המס. תיק המניות הכולל של קבוצת הבנק הסתכם לסך של כ-4.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-4.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשם בגין תיק המניות של קבוצת הבנק רווח נטו משערור, דיבידנד וממימוש מניות בסך של כ-223 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-244 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תיק המניות של הבנק כולל מניות סחירות (הנמדדות בשווי הוגן) ומניות שאינן סחירות (הנמדדות בעלות או מחיר נצפה, במידה וקיים, בניכוי ירידת-ערך) והוא עשוי להיות מושפע מגורמים אקסוגניים שונים כדוגמת עלייה בשיעורי האינפלציה, שינויים בשערי הריבית, והתנהגות שוק ההון, לרבות כתוצאה מהחמרה במצב הביטחוני והתמשכות המלחמה. הרעה מתמשכת במצב הכלכלי עשויה להביא לירידה בערך של המניות.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:
טבלה 2-14: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		תיק למסחר		זמין למכירה		מוחזק לפדיון	
מסך %	הערך במאזן	מסך %	הערך במאזן	מסך %	הערך במאזן	מסך %	הערך במאזן
במיליוני ש"ח/באחוזים							
ליום 30 ביוני 2024							
68.5%	84,943	14.5%	17,970	42.7%	52,881	11.4%	14,092
אגרות-חוב ממשלת ישראל							
17.5%	21,624	0.2%	243	15.7%	19,401	1.6%	1,980
אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית							
1.3%	1,581	-	-	1.3%	1,581	-	-
אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות							
87.3%	108,148	14.7%	18,213	59.6%	73,863	13.0%	16,072
סך-הכל אגרות-חוב ממשלות							
0.5%	635	-	-	0.1%	166	0.4%	469
אגרות-חוב קונצרניות - בישראל							
8.5%	10,555	0.0%	13	8.5%	10,542	-	-
אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות							
9.0%	11,190	0.0%	13	8.6%	10,708	0.4%	469
סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות							
3.7%	4,610	-	-	3.7%	4,610	-	-
מניות*							
100.0%	123,948	14.7%	18,226	71.9%	89,181	13.4%	16,541
סך-הכל ניירות-ערך							
ליום 31 בדצמבר 2023							
66.3%	84,303	12.6%	16,097	43.1%	54,766	10.6%	13,440
אגרות-חוב ממשלת ישראל							
19.0%	24,159	1.3%	1,615	16.2%	20,652	1.5%	1,892
אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית							
1.2%	1,482	-	-	1.2%	1,482	-	-
אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות							
86.5%	109,944	13.9%	17,712	60.5%	76,900	12.1%	15,332
סך-הכל אגרות-חוב ממשלות							
0.3%	458	-	-	-	54	0.3%	404
אגרות-חוב קונצרניות - בישראל							
9.7%	12,287	-	-	9.7%	12,287	-	-
אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות							
10.0%	12,745	-	-	9.7%	12,341	0.3%	404
סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות							
3.5%	4,433	-	-	3.5%	4,433	-	-
מניות*							
100.0%	127,122	13.9%	17,712	73.7%	93,674	12.4%	15,736
סך-הכל ניירות-ערך							

* מניות שאינן למסחר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 2-15: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

		יתרה ליום		
		31.12.2023	30.06.2024	
	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
כרייה וחציבה	3.5%	443	2.8%	311
תעשייה	9.1%	1,164	6.6%	743
אספקת חשמל ומים	3.3%	417	3.4%	378
מידע ותקשורת	3.4%	436	1.0%	107
בנקים ומוסדות פיננסיים	74.4%	9,481	84.1%	9,412
מסחר	2.0%	252	0.0%	-
תחבורה ואחסנה	2.5%	318	0.3%	35
ענפים אחרים	1.8%	234	1.8%	204
סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות	100.0%	12,745	100.0%	11,190

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור ב.15](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 2-16: התפתחות ביתרות הפיקדונות

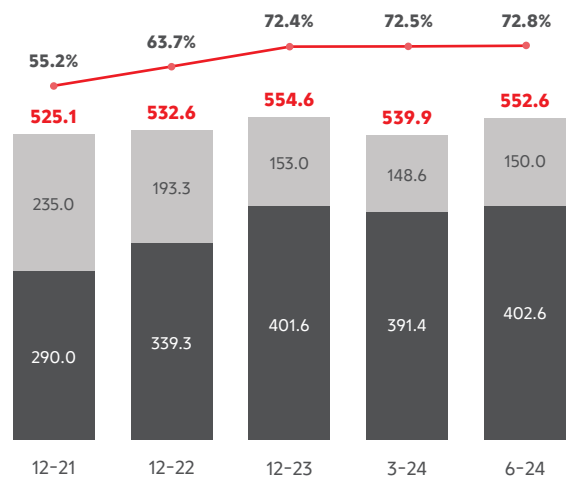
השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח		
(0.4%)	554,595	552,612	פיקדונות הציבור
25.2%	9,085	11,371	פיקדונות מבנקים
23.6%	2,436	3,012	פיקדונות הממשלה
0.2%	566,116	566,995	סך-הכל

טבלה 2-17: מידע נוסף על פיקדונות הציבור

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	30.06.2024	
	במיליוני ש"ח		
			לפי דרישה
(1.9%)	153,029	150,048	אינם נושאים ריבית
(5.2%)	143,880	136,393	נושאים ריבית
(3.5%)	296,909	286,441	סך-הכל לפי דרישה
3.3%	257,686	266,171	לזמן קצוב
(0.4%)	554,595	552,612	סך-כל פיקדונות הציבור

יתרת הפיקדונות ליום 30 ביוני 2024 הסתכמה בסך של כ-567.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-566.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. העלייה בהיקף הפיקדונות במחצית הראשונה לשנת 2024 נבעה בעיקרה מעלייה בפיקדונות מבנקים וממשלות.

תרשים 2-4: התפתחות תמהיל פיקדונות הציבור

● נושאי ריבית ● אינם נושאי ריבית (עו"ש) → שיעור פיקדונות נושאי ריבית

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 2-18: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק

השינוי	יתרה ליום	
	31.12.2023	30.06.2024
	במיליוני ש"ח	
7.2%	894,813	959,040

(1) ניירות-ערך⁽¹⁾

(1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת ושירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

הגידול בהיקף ניירות-ערך של לקוחות קבוצת הבנק במחצית הראשונה של שנת 2024 הושפע בין היתר, מגידול בהיקף הפעילות, ממעבר לקוחות מפיקדונות לאפיקים סחירים ועלויות של מחירי נכסים פיננסיים בשווקים.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ביום 10 במרץ 2024 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של אגרות-חוב של הבנק בהיקף של עד 1 מיליארד ש"ח. במהלך חודש מרץ הבנק השלים את מימוש מלוא תכנית הרכישה, בעסקות שעיקרן בוצעו מחוץ לבורסה. במסגרת תכנית הרכישה רכש הבנק אגרות-חוב סדרה 200 (787.0 מיליון ע.ג.) ואגרות-חוב סדרה 203 (185.7 מיליון ע.ג.) בעלות כוללת של כ-1 מיליארד ש"ח ורשם רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב בסך של 111 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024.

ביום 20 במרץ 2024 אישר הדירקטוריון תכנית נוספת לרכישה עצמית של אגרות-חוב של הבנק עד לסוף שנת 2024 בהיקף של עד 2 מיליארד ש"ח. במסגרת תכנית רכישה זו רכש הבנק במהלך הרבעון השני 2024 (ועד למועד פרסום הדוח) אגרות-חוב סדרה 100 בעלות של כ-295.3 מיליון ש"ח (319.5 מיליון ע.ג.), אגרות-חוב סדרה 200 בעלות של כ-735.3 מיליון ש"ח (726.2 מיליון ע.ג.) ואגרות-חוב סדרה 203 בעלות של כ-115.3 מיליון ש"ח (103.3 מיליון ע.ג.). עלות הרכישה הכוללת של תכנית רכישה זו מסתכמת לכ-1,146 מיליון ש"ח ושיעור הביצוע הגיע לכ-57.3% מתכנית הרכישה. הבנק רשם רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב בסך של 149 מיליוני ש"ח ברבעון השני של שנת 2024.

ליום 30 ביוני 2024 הסתכמו אגרות-החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים בכ-19.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, ירידה בשיעור של כ-10.4% אשר נבעה מרכישה עצמית כמפורט לעיל ומפירעון קרן חלקי באגרות-חוב סדרה 202 בחודש אפריל 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 20 בדוחות הכספיים לשנת 2023](#) ופרק הלימות הון להלן.

טבלה 19-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 30 ביוני 2024		
הערך במאזן	מזה: סחיר*	הערך במאזן	מזה: סחיר*	
במיליוני ש"ח				
8,374	8,388	8,590	8,601	כתבי התחייבות נדחים
13,412	13,412	10,934	10,934	אגרות-חוב
21,786	21,800	19,524	19,535	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

* כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים הנסחרים ברצף המוסדי.

טבלה 20-2: מכשירים נגזרים

31.12.2023			30.06.2024			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
965,469	9,329	9,992	1,100,456	10,408	11,133	חוזי ריבית
496,855	8,854	9,130	531,762	5,558	6,809	חוזי מטבע
273,443	6,055	6,136	327,488	4,340	4,427	חוזים בגין מניות
61	12	13	230	24	25	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
1,735,828	*24,250	*25,271	1,959,936	*20,330	*22,394	סך-הכל

* מזה: שווי הוגן נטו של נכסים והתחייבויות בגין נגזרים משבצים בסך של 46 מיליוני ש"ח ו-6 מיליוני ש"ח, בהתאמה אשר נכללו במאזן בסעיף פיקודנות הציבור (31.12.2023): נכסים והתחייבויות בסך של 42 מיליוני ש"ח ו-10 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

במהלך מחצית השנה הראשונה של שנת 2024 חל גידול ביתרות הערך הנקוב וקטון בשווי הוגן של המכשירים הנגזרים. עיקר הגידול ביתרות הערך הנקוב נבע מפעילות בחוזי ריבית לתקופות קצרות. עיקר הקטון בשווי הוגן נבע מחוזי מטבע ומחוזים בגין מניות. הקטון נבע בין היתר משינויים במחירי המניות ובשערי החליפין בשווקים. הבנק פועל לרוב עם הצדדים הנגדיים במסגרת הסכמי קיזוז וביטחונות שמטרתם לצמצם את חשיפת האשראי הנובעת מהפעילות במכשירים נגזרים של צדדים אלה.

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המופק והנפרע של הבנק ליום 30 ביוני 2024 הינו 1,337,682,310 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. לפרטים אודות הקצאת מניות ואופציות לנושאי משרה ועובדים בחודש מאי 2024, ראה [ביאור 1.8](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

חלוקת רווחים

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגיית הבנק.

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות.

בשל מלחמת חרבות ברזל פרסם הפיקוח על הבנקים הנחיה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי הימשכותה והיקף השפעתה על המשק. בהתחשב בהנחיית הפיקוח על הבנקים האמורה, בנובמבר 2023 ובמרץ 2024 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-20% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השלישי 2023 ולרבעון הרביעי 2023.

במאי 2024, החליט דירקטוריון הבנק, לאור מצבו הפיננסי האיתן של הבנק אל מול דרישות ההון השונות ועודפי ההון המשמעותיים ובשים לב למצב הגיאופוליטי ולשולי הביטחון הנדרשים בתרחישים אפשריים שונים, להכריז על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מהרווח הנקי לרבעון הראשון 2024, דיבידנד בסך 775 מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 10 ביוני 2024.

במועד אישור דוחות אלה, אישר דירקטוריון הבנק חלוקה בשיעור כולל של 40% מהרווח הנקי לרבעון השני של שנת 2024, מתוכה דיבידנד במזומן בסך של כ-645 מיליון ש"ח, אשר ישולם ביום 9 בספטמבר 2024, והיתרה באמצעות רכישה עצמית של מניות בסך 250 מיליון ש"ח, כמפורט להלן.

טבלה 2-1: פרטים בדבר דיבידנד ששולם בתקופות קודמות

מועד הכרזה	מועד תשלום	שיעור חלוקת דיבידנד*	דיבידנד למניה	דיבידנד במזומן
			באגורות	במיליוני ש"ח
20.05.2024	10.06.2024	40%	57.953	775.0
07.03.2024	08.04.2024	20%	26.322	352.0
16.11.2023	06.12.2023	20%	24.976	334.0
14.08.2023	06.09.2023	40%	57.505	769.0
22.05.2023	14.06.2023	40%	60.048	803.0
08.03.2023	30.03.2023	30%	39.272	525.0
22.11.2022	11.12.2022	30%	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30%	30.146	403.0

* מרווחי הרבעון שקדם למועד החלוקה.

תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק

ביום 12 באוגוסט 2024 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 1 מיליארד ש"ח, החל מיום 15 באוגוסט 2024 ועד ליום 5 באוגוסט 2025 או עד לרכישת כל סכום התכנית, המוקדם מביניהם.

תכנית הרכישה תבוצע במסגרת המסחר בבורסה ו/או בעסקות מחוץ לבורסה באמצעות חבר בורסה חיצוני ובלתי תלוי שיפעל בהתאם למנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות-ערך. תכנית הרכישה תבוצע בארבעה שלבים נפרדים, שכל אחד מהם, אם יוחלט על ביצועו והוא יאושר בדירקטוריון (ביצוע שלב א' אושר סמוך לפני אישור דוחות כספיים אלה), יהיה בלתי הדי, בהתאם לתנאי מנגנון נמל מבטחים, כמפורט להלן.

ביצוע שלב א' יחל ביום 15 באוגוסט 2024 ויסתיים במוקדם מבין יום 5 בנובמבר 2024, או בעת השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף של 250 מיליון ש"ח. לאחר השלמת שלב א', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ב', ייתן הבנק לחבר הבורסה הבלתי תלוי הוראה בלתי הדירה לתחילת ביצוע שלב ב'. במקרה כזה יחל שלב ב' בחלוף יום מסחר אחד לאחר פרסום הדוחות הכספיים לרבעון השלישי 2024 ויסתיים במוקדם מבין יום 20 בפברואר 2025, או בעת השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף של עד 250 מיליון ש"ח. לאחר השלמת שלב ב', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ג', ייתן הבנק לחבר הבורסה הבלתי תלוי הוראה בלתי הדירה לתחילת ביצוע שלב ג'. במקרה כזה יחל שלב ג' בחלוף יום מסחר אחד לאחר פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2024 ויסתיים במוקדם מבין יום 5 במאי 2025, או בעת השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף של 250 מיליון ש"ח. לאחר השלמת שלב ג', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ד', ייתן הבנק לחבר הבורסה הבלתי תלוי הוראה בלתי הדירה לתחילת שלב ד'. במקרה כזה יחל שלב ד' בחלוף יום מסחר אחד לאחר פרסום הדוחות הכספיים לרבעון הראשון 2025 ויסתיים במוקדם מבין יום 5 באוגוסט 2025, או בעת השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף של 250 מיליון ש"ח.

אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע תכנית הרכישה, כנדרש בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 332, התקבל ביום 8 באוגוסט 2024. האישור הינו בכפוף לכך שסכום החלוקה (התמורה בגין הרכישה העצמית וסכום הדיבידנד שיחולק במזומן) לא יעלה על 40% מהרווח הנקי ברבעון השני לשנת 2024. סכום החלוקה ברבעונים העוקבים, יקבע בשים לב למצב הגיאופוליטי, מצבו הפיננסי של הבנק, יחסי ההון בפועל של הבנק ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים. האישור הינו גם בכפוף לאישור תכנית הרכישה בדירקטוריון הבנק (אושרה כאמור ביום 12 באוגוסט 2024), בכפוף לעמידה במגבלות ובתנאים שפורטו בתכנית הרכישה (יצוין כי התכנית כוללת בין היתר תנאי לפיו התכנית תופסק, קרי הבנק לא יחל בביצוע השלב הבא של התכנית, אם במהלך תקופת התכנית יתברר על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו שהבנק אינו עומד ביחס הון רוברד 1 של 10.9%, לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי של הבנק בדבר תכנית הרכישה מיום 14 באוגוסט 2024) ובכפוף לעמידה בכל דין.

באישור תכנית הרכישה הביא הדירקטוריון בחשבון, בין היתר, גם את הגורמים הבאים: מצבו הפיננסי האיתן של הבנק אל מול דרישות ההון השונות ועודפי ההון המשמעותיים; תנאי השוק שעשויים להוות הזדמנות בהיבט ביצוע התכנית; העדפות משקיעים ביחס לחלוקת דיבידנד, רכישה עצמית ושילוב ביניהם; וכל זאת בשים לב להנחיות הפיקוח על הבנקים בנוגע לשיעור החלוקה הכולל על רקע הנסיבות הגיאופוליטיות. בכונת הדירקטוריון להתחשב בגורמים אלה גם בעת שיובאו לדיון השלבים הבאים בתכנית והיקפם. לפרטים נוספים בדבר תכנית הרכישה ושיקולי הדירקטוריון, ראה גם דיווח מיידי של הבנק מיום 14 באוגוסט 2024.

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות אלה מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים הרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שמבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה דורש גילוי כמותי ואיכותי במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם במטרה להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

ועדת באזל לפיקוח על הבנקים מבצעת עדכונים למסגרת מדידת הלימות ההון, אשר לעיתים מקבלים את הכינוי "באזל 4". במסגרת זו נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. היישום באיחוד האירופי של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון יחל ב-1 בינואר 2025. בשלב זה טרם נקבע מועד היישום בישראל.

בחודש דצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. החוזר נועד להתאים את הוראות ניהול בנקאי תקין למספר הוראות חדשות ועדכונים שפורסמו בשנים האחרונות על-ידי ועדת באזל ואשר קשורים לסיכון אשראי צד נגדי. בהתאם לחוזר נוספה הוראה 203A בנושא טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי שיושמה החל מיום 1 ביולי 2022 וכן נוספה הוראה 208A הקובעת גישות חדשות לחישוב הקצאת הון בגין סיכון CVA ובהם הגישה הבסיסית - BA-CVA, שמחליפה את הגישה הקיימת בהוראות ניהול בנקאי 203. עיקרי העדכונים בגישה זו מתייחסים לטיפול שונה בייחוס משקלי סיכון לפי ענפי משק ושל איכות האשראי של הצד הנגדי. בהתאם לעדכון שפרסם הפיקוח על הבנקים בינואר 2022, הבנק נדרש ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2025.

ביום 19 ביוני 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין 206 "מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי". במסגרת ההוראה נקבעה הגדרה מעודכנת של חישוב הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי כך שהיא מבוססת, בין השאר, על רכיבי האינדיקטור העסקי ועל מכפיל ההפסד הפנימי שמבוסס על ממוצע ההפסדים ההיסטוריים של התאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה יישום חלקי של ההוראה יחול ביום 1 בינואר 2026. הבנק נמצא בשלבי הערכות ליישום ההוראה.

יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מצעור בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מצערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המצערי יחס הון הכולל המצערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 30 ביוני 2024, הינם 10.23%-ו-13.50%, בהתאמה.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המצערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימות תכניות הערכות לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המצעריות של הפיקוח על הבנקים וביעד הפנימי, תוך שמירה על שולי ביטחון.

הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד, בשערי חליפין ובדירוג המדינה על יתרות נכסי הסיכון.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

רגישות קרן ההון בגין אגרות-חוב זמינות למכירה נטו, לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בעקום התשואות חסר הסיכון ובמרווח סיכון האשראי נאמדת בקיטון בסך של כ-1.0 מיליארד ש"ח וכ-0.7 מיליארד ש"ח בהתאמה. מנגד, רגישות קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, נטו לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בריבית ההיוון נאמדת בגידול בסך של כ-0.2 מיליארד ש"ח.

דרישות ההון בגין חשיפות הבנק לממשלת ישראל, בנקים ישראלים, גופים מוסדיים וישויות סקטור ציבורי, נגזרות מדירוג מדינת ישראל.

החל משנת 2021 משתמש הבנק בדירוג S&P למדינות כמדורג יחיד לצרכי מדידת הלימות ההון. כאמור בפרק הסקירה הכלכלית לעיל, בחודש אפריל 2024 חברת S&P הורידה את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל-A+. ההשפעה הישירה של הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי S&P בחודש אפריל הביאה, נכון למועד הורדת הדירוג, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה.

הורדות דירוג נוספות של מדינת ישראל על-ידי S&P, ככל שיהיו, ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק רק ככל שהדירוג ירד ל-BBB+ ומטה.

שינויים בהון

לפרטים נוספים בדבר התאמות פיקוחיות וניכויים ובדבר השפעות נוספות על הון והלימות הון, לרבות בגין הוראות שטרם הגיע מועד יישומן, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 22-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2023	30 ביוני 2023	30 ביוני 2024	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
52,641	49,449	55,596	הון עצמי רובד 1
52,641	49,449	55,596	הון רובד 1
13,338	13,612	13,680	הון רובד 2
65,979	63,061	69,276	סך-הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
403,897	396,991	428,028	סיכון אשראי
4,245	4,957	4,871	סיכונים שוק
29,710	27,492	31,963	סיכון תפעולי
437,852	429,440	464,862	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
12.02%	11.51%	11.96%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
12.02%	11.51%	11.96%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.07%	14.68%	14.90%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:

1. הקלה בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 ביוני 2024 (0.02% ליום 31 בדצמבר 2023 ו-0.02% ליום 30 ביוני 2023).

2. השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 ביוני 2024 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2023 ו-0.05% ליום 30 ביוני 2023).

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הינם 10.0%-13.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת שעה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. סך החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. בחודש נובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2025 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

טבלה 2-23: יחס מינוף

31 בדצמבר 2023	30 ביוני 2023	30 ביוני 2024	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחד			
52,641	49,449	55,596	הון רובד 1*
760,396	738,952	766,746	סך החשיפות*
באחוזים			
6.92%	6.69%	7.25%	יחס מינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. השפעת ההקלה בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 30 ביוני 2024 מוערכת בקטון עתידי נוסף של כ-0.01%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 להלן ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2023](#). החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2024 מבוצעת התחשבות בגין ההון המיוחס למגזרי הפעילות השונים, כמפורט בביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
4,706	296	4,410	3	306	73	762	381	1,012	129	1,744	רווח מימוני, נטו
1,026	17	1,009	15	72	31	185	94	251	40	321	עמלות והכנסות אחרות
5,732	313	5,419	18	378	104	947	475	1,263	169	2,065	סך הכנסות
(49)	35	(84)	-	6	(1)	(166)	(96)	73	-	100	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,106	105	2,001	10	106	45	202	117	473	64	984	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,238	98	2,140	4	200	37	531	266	438	66	598	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
4,709	247	4,462	3	216	66	737	382	1,090	134	1,834	רווח מימוני, נטו
1,016	14	1,002	73	39	19	169	79	252	33	338	עמלות והכנסות אחרות
5,725	261	5,464	76	255	85	906	461	1,342	167	2,172	סך הכנסות
579	(38)	617	-	12	7	32	167	204	-	195	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,181	109	2,072	42	91	40	208	122	506	59	1,004	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,922	115	1,807	21	120	25	424	109	413	69	626	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	8,792	564	8,228	6	34	141	1,508	774	2,023	251	3,491
עמלות והכנסות אחרות	2,030	32	1,998	65	152	58	361	188	489	77	608
סך הכנסות	10,822	596	10,226	71	186	199	1,869	962	2,512	328	4,099
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(63)	70	(133)	-	5	3	(392)	(85)	132	-	204
הוצאות תפעוליות ואחרות	4,139	205	3,934	27	206	89	389	234	933	122	1,934
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	4,176	190	3,986	28	72	66	1,120	485	886	127	1,202
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	9,086	482	8,604	6	298	139	1,434	739	2,161	265	3,562
עמלות והכנסות אחרות	1,998	23	1,975	97	91	42	335	161	515	70	664
סך הכנסות	11,084	505	10,579	103	389	181	1,769	900	2,676	335	4,226
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	764	(16)	780	-	10	7	99	190	228	-	246
הוצאות תפעוליות ואחרות	4,275	208	4,067	57	198	83	396	233	1,005	114	1,981
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	3,930	197	3,733	30	180	59	803	302	931	141	1,287

* סוג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות
מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס למגזר משקי בית במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-1,202 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,287 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון ברווח המימוני, נטו ומקיטון בעמלות וההכנסות האחרות. הקיטון קוזז בחלקו מקיטון בהוצאות התפעוליות ומקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-3,491 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,562 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע ברובו מהשפעות מחיר של מרווחי האשראי והפיקדונות וכן מהטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל. קיטון זה קוזז בחלקו מעלייה ביתרות הפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-608 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-664 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון כתוצאה מהטבות בתחום העמלות שניתנו ללקוחות במטרה להקל על ההתמודדות עם השלכות המלחמה וכן מירידה בעמלות בגין הפרשי המרה עקב השפעות עקיפות של המלחמה.

במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 204 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 246 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון בהוצאה בגין הפרשה הקבוצתית, שקוזז על-ידי גידול במחיקות האוטומטיות, נטו. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-1,934 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,981 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל במחצית הראשונה לשנת 2023.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הבנקאות הפרטית במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-127 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-141 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-251 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-265 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-77 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-122 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-114 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים קטנים וזעירים במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-886 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-931 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון ברווח המימוני, נטו וכן מקיטון בעמלות וההכנסות האחרות. הקיטון קוזז בחלקו מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי וכן מקיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות. במחצית הראשונה של שנת 2024 הרווח המימוני, נטו הסתכם ב-2,023 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,161 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע ברובו מהשפעות מחיר של מרווחי האשראי והפיקדונות, מירידה ביתרות האשראי וכן מהטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-489 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-515 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון, לרבות כתוצאה מהטבות בתחום העמלות שניתנו ללקוחות במטרה להקל על ההתמודדות עם השלכות המלחמה. במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 132 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 228 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע ברובו מירידה בהוצאה בגין הפרשה הקבוצתית, עקב כך שהמחצית הראשונה של שנת 2023 כללה הגדלה של הפרשה הקבוצתית בגין השפעות צפויות של סביבת ריבית גבוהה. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-933 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,005 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל במחצית הראשונה לשנת 2023.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים בינוניים במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-485 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-302 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-774 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-739 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-188 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-161 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון. במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשמו הכנסות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-85 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-190 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון בהוצאה בגין הפרשה הפרטנית, נטו, הנובע בעיקר מריקברי במספר מצומצם של לווים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו בכ-234 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים גדולים במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-1,120 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-803 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי, גידול ברווח המימוני, נטו וכן מגידול בעמלות וההכנסות האחרות. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-1,508 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,434 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי וקוזז בחלקו על-ידי השפעות מחיר של מרווחי האשראי והפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-361 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-335 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון וכן מעלייה בעמלות מפעילות בשוק ההון. במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשמו הכנסות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-392 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-99 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון בהוצאה בגין הפרשה הקבוצתית, עקב כך שהמחצית הראשונה של שנת 2023 כללה הגדלה של הפרשה הקבוצתית בגין השפעות צפויות של סביבת ריבית גבוהה. כמו-כן, נרשם קיטון בהוצאה בגין הפרשה הפרטנית, נטו הנובע בעיקר מריקברי במספר מצומצם של לווים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-389 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-396 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס למגזר גופים מוסדיים במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-66 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מגידול בעמלות וההכנסות האחרות. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-141 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-139 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ל-58 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מפעילות בשוק ההון.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס למגזר ניהול פיננסי במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-72 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 180 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-34 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח מימוני, נטו בסך של 298 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאה המימונית הנובעת מהשלכות עליית הריבית על ההתחשבות בין מגזרי הפעילות. בנוסף, חל גידול בהפסדים ממימושי אגרות-חוב וחל קיטון ברווחים משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. מנגד, במחצית הראשונה של שנת 2024 נזקפו רווחים בסך 260 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-152 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-91 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות סינדיקציה וכן מעלייה בעמלות מפעילות בשוק ההון. ההוצאות התפעוליות והאחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-206 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-198 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס למגזר אחר במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם בסך של 28 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-65 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-97 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות האחרות אשר מקורן במכירת נדל"ן וזכויות בנדל"ן. ההוצאות התפעוליות והאחרות במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר הפעילות הבינלאומית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכם ב-190 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 197 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-199 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024, בהשוואה לרווח נקי של כ-215 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-13 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024, בהשוואה להפסד בסך של כ-20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות ושיוכם ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2023](#), [ביאור 12](#) לתמצית הדוחות הכספיים [פרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה](#) בדוח ממשל תאגידי.

2.6. חברות עיקריות

2.6.1. חברות בישראל

קבוצת פועלים אקוויטי

קבוצת פועלים אקוויטי, המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים: השקעות ישירות בחברות בהן ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות ופעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל. בנוסף, פועלים אקוויטי מחזיקה בכ-22.2% מההון המונפק של החברה הציבורית אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ ("אי.בי.אי. חיתום") העוסקת בשירותי ייעוץ, חיתום וניהול גיוסי הון. בחודש יולי 2024 התקשרה פועלים אקוויטי עם צד ג' בהסכם למכירת כל החזקותיה באי.בי.אי. חיתום, כמחצית מהמניות הנמכרות כפופות לזכות הצעה ראשונה (באותו מחיר למניה) של אי.בי.אי. בית השקעות בע"מ (בעלת השליטה באי.בי.אי. חיתום). לא צפוי שיירשם רווח מהותי ככל שתושלם העסקה.

בחודש מרץ 2024 התקשרה פועלים אקוויטי בהסכם להשקעת מיעוט (כ-20%) בחברות מקבוצת לידר, העוסקות, בין היתר, בייעוץ, חיתום והפצת ניירות-ערך. השלמת העסקה מותנית, בין היתר, בקבלת אישורים רגולטוריים שונים. בחודש יולי 2024 התקבל אישור רשות התחרות והצדדים פועלים להשלמת העסקה.

יתרת ההשקעות של פועלים אקוויטי ליום 30 ביוני 2024 הסתכמה בסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה בסוף שנת 2023. בנוסף, קיימת התחייבות להשקעה בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 ביוני 2024, בהשוואה לכ-1.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. תרומת פועלים אקוויטי לתוצאות הפעילות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמה ברווח נקי בסך של כ-8 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך של כ-80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נבעה בעיקר מירידות ערך השקעות. השקעת הבנק בפועלים אקוויטי (בהון ובאמצעים אחרים) הסתכמה ביום 30 ביוני 2024 ב-4.7 מיליארד ש"ח, בדומה להשקעה בסוף שנת 2023.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2024 (להלן: דוח על הסיכונים).

3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בדיקה מקיפה להערכת הסיכונים להם הוא חשוף ובחינת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי (אשר יכול להתממש דרך סיכונים אשראי, השקעה, שוק ועוד), וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים).

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה כולה, תוך זיהוי וכימות הסיכונים, הגדרת אחריות על הסיכונים (Risk Ownership) ומקסום התועלת העסקית בהתייחס לעלות במונחי סיכון על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. ניהול הסיכונים בבנק מתבצע במתודולוגיה אחידה ובראיה כוללת תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בנטילת סיכונים באופן מושכל על מנת להשיא את רווחיות הקבוצה ברמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים על בסיס האסטרטגיה והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות הפיקוח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. מנהלת הסיכונים הראשית (CRO) וחברת הנהלה האחראית על החטיבה לניהול סיכונים הינה הגברת מ. בן שושן כהן. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים אשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר א. פורמן, והממונה על החטיבה הקמעונאית הגברת ד. רביב. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורכת-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגברת א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

סמוך לאחר פרסום דוחות אלה יחליף מר י. ענתבי את מר ד. קוטלר כמנכ"ל הבנק, לפרטים נוספים ראו פרק ענינים אחרים בדוח ממשל תאגיד.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות דירקטוריון וצוותי הנהלה בדיקה לניהול סיכונים ראו

[דוח על הסיכונים.](#)

3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
  - **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים](#).
- סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גורמי הסיכון השונים. לדוגמה: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

טבלה 1-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023		יתרה ליום 30 ביוני 2024					
מסחרי	דיור	פרטי	סך-הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח							
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾							
סיכון אשראי מאזני	244,735	132,869	31,577	409,181	240,406	130,097	31,149
סיכון אשראי חוץ-מאזני	157,434	8,509	22,720	188,663	152,115	6,386	21,858
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי	402,169	141,378	54,297	597,844	392,521	136,483	53,007
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי							
א. לא בעייתי - מאזני	4,222	628	3,135	7,985	5,031	711	2,847
ב. סך-הכל בעייתי ⁽²⁾	7,044	834	643	8,521	6,946	755	689
מזה: בעייתי צובר	4,663	-	409	5,072	3,911	-	467
מזה: בעייתי לא צובר	2,381	834	234	3,449	3,035	755	222
סך-הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי	11,266	1,462	3,778	16,506	11,977	1,466	3,536
סיכון אשראי חוץ-מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי	2,587	3	203	2,793	2,338	4	178
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	13,853	1,465	3,981	19,299	14,315	1,470	3,714
מזה: חובות שצוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר	119	-	69	188	309	-	87
סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור	416,022	142,843	58,278	617,143	406,836	137,953	56,721
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים							
א. חובות לא צוברים	2,381	834	234	3,449	3,035	755	222
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	2	-	-	2	3	-	-
סך-הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור	2,383	834	234	3,451	3,038	755	222

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

בנתוני ה-30 ביוני 2024 חלה עלייה בהיקף סיכון האשראי הכולל בדירוג ביצוע אשראי, כאשר שיעורו מסך סיכון האשראי בסך הבנק עלה במעט, בהשוואה ל-31 בדצמבר 2023. בחלוקה לסגמנטים ניכרים שינויים מתונים בשיעור סיכון האשראי בדירוג ביצוע מסך סיכון האשראי כאשר חלה ירידה בשיעור האשראי לפרטיים, ועלייה בשיעור האשראי לדיור וביעור האשראי המסחרי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 2-3: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר

החל מיום 1 בינואר 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי תנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. למידע נוסף ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
3,035	977	4,012
יתרת חובות לא צוברים לתחילת השנה		
276	518	794
חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה**		
(261)	(244)	(505)
חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה		
(133)	(173)	(306)
חובות שנמחקו חשבונאית		
(536)	(10)	(546)
חובות שנפרעו		
2,381	1,068	3,449
יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה		
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
2,653	791	3,444
יתרת חובות לא צוברים לתחילת השנה		
356	565	921
חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה		
(25)	(277)	(302)
חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה		
(168)	(133)	(301)
חובות שנמחקו חשבונאית		
(409)	(29)	(438)
חובות שנפרעו		
(37)	-	(37)
אחר***		
2,370	917	3,287
יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש לא צובר		
1,100	213	1,313
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
156	181	337
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(65)	(90)	(155)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(25)	(65)	(90)
חובות בארגון מחדש שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה		
(271)	(15)	(286)
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
895	224	1,119
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לא צובר לסוף התקופה		

* לרבות הלוואות לדיוור.

** מתוך זה חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך התקופה בסך 194 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים בדבר לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאי החוב ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

*** יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת שנמכרה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי

ליום								
31.12.2023				30.06.2024				
סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	
ניתוח איכות האשראי לציבור								
0.97%	0.64%	0.57%	1.22%	0.82%	0.66%	0.62%	0.94%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור
1.06%	0.89%	0.57%	1.35%	0.86%	0.86%	0.62%	0.99%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור
2.02%	1.99%	0.57%	2.80%	2.01%	1.82%	0.62%	2.78%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
5.31%	10.19%	1.11%	6.85%	4.84%	10.68%	1.09%	6.01%	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצועי אשראי מיתרת האשראי לציבור
ניתוח הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח								
0.47%	1.09%	0.09%	0.58%	(0.03%)	1.46%	(0.08%)	(0.22%)	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.09%	0.56%	0.01%	0.07%	0.04%	0.85%	-	(0.06%)	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור								
1.92%	3.21%	0.48%	2.50%	1.84%	3.45%	0.43%	2.37%	שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור
1.69%	3.11%	0.45%	2.14%	1.60%	3.34%	0.39%	2.00%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
174.3%	486.5%	78.5%	175.3%	196.6%	505.1%	63.6%	212.9%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
158.7%	349.5%	78.5%	159.1%	186.5%	390.1%	63.6%	202.8%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
18.4	5.5	74.1	29.9	43.5	4.0	-	(36.2)	יחס הפרשה להפסדי אשראי למחיקות חשבונאיות, נטו

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

הערה:

השיעורים המחושבים לעיל מתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות. אשראי לציבור - לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ניתוח איכות התיק

ככלל במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשם שיפור במרבית מדדי סיכון האשראי עבור כלל התיק, כגון שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור, שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור, שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי ושיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי. בשיעור האשראי הבעייתי מיתרת האשראי לציבור נרשם שיפור קל בהשוואה לנתוני 31 בדצמבר 2023. השיפור הושפע בעיקר מריקברי במספר מצומצם של לווים. יצוין כי הירידה בשיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור הושפעה מירידה ביתרת הפרשה אשר נמדדת על בסיס פרטני בעיקר בהשפעת הריקברי המוזכר לעיל.

במגזר אנשים פרטיים - אחר נרשם שיפור קל בשיעור החוב שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור ושיפור משמעותי יותר בשיעור האשראי הבעייתי מיתרת האשראי לציבור. במדדים אחרים נרשמה הרעה כגון עלייה קלה בשיעור האשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור, עלייה בשיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור, בשיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי ובשיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי כאשר שני המדדים האחרונים הינם בהשוואה לשיעור הממוצע בשנת 2023. הגידול בשיעורי ההוצאה/מחיקות הושפע מגידול הדרגתי בסיכון במהלך 2023 עקב העלאות הריבית וכן עקב השפעות המלחמה החל מהרבעון הרביעי של שנת 2023. מגמה זו השתנתה לירידה במחצית הראשונה של שנת 2024. שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי מתוך האשראי עלה אף הוא במחצית הראשונה של שנת 2024 בהשפעת סביבת המקרו על הפרשה על בסיס קבוצתי.

השפעות מלחמת חרבות ברזל על הפרשה הקבוצתית

בעקבות מלחמת חרבות ברזל תתכן פגיעה בסביבה הכלכלית אשר עלולה להביא לעלייה ברמת סיכון האשראי. קיימת אי ודאות לגבי התפתחות הלחימה, היקפה ומידת השפעתה על ענפי המשק. במסגרת חישוב הפרשה הקבוצתית הבנק משקלל תוצאות של שלושה תרחישים כלכליים - שמתארים תוואי התפתחות כלכלית פיננסית שונה למשק בטווח הזמן הקצר והבינוני, ואת השפעותיהם על סיכון האשראי. נוכח מצב המלחמה תרחישים אלו כללו הנחות שונות לגבי משכה ועוצמתה, כפי שנעשה גם ברבעונים קודמים. ביחס לתרחישים שתוארו ברבעון הרביעי של שנת 2023, חל שיפור בנקודת המוצא שנבע מצמיחה מהירה של המשק ברבעון הראשון, שיפור בנתוני שוק העבודה, ומגמת עלייה במחירי הדירות. מנגד, התמשכות הלחימה ובכלל זה הסלמת המצב הביטחוני בזירות נוספות, פועלת להגדלת אי הוודאות, וזו באה לידי ביטוי בהחרפה של התרחיש השלילי.

לצורך ניתוח רגישות הפרשה הקבוצתית להנחות שונות, חישוב הפרשה הקבוצתית בגין התיק בישראל על בסיס התחזית הפסימית בלבד היה מביא לגידול של כ-1.3 מיליארד ש"ח מעבר להפרשה שנכללה בדוחות כספיים אלה ואילו חישוב הפרשה הקבוצתית על בסיס התחזית האופטימית בלבד היה מביא לקיטון של כ-0.8 מיליארד ש"ח בהפרשה הקבוצתית. מנעד זה מעיד על רמת אי הוודאות לגבי השפעת מצב המלחמה על תיק האשראי של הבנק. יודגש כי התחזית הפסימית אינה מהווה תרחיש קיצון.

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 30 ביוני 2024 ולתקופה של שישה חודשים שהסתיימה באותו תאריך						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
במיליוני ש"ח						
תעשייה	31,560	30,575	423	133	(86)	363
בינוי ונדל"ן - בינוי	111,667	109,084	1,845	789	101	(7)
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	43,953	42,732	924	129	(98)	4
מסחר	39,882	38,220	665	391	91	13
שירותים פיננסיים	54,722	54,551	12	4	(42)	2
שירותים עסקיים אחרים	17,226	16,275	210	137	68	14
שירותים ציבוריים וקהילתיים	10,011	9,378	390	366	(4)	4
ענפים אחרים	52,355	49,442	1,473	630	(303)	(14)
סך-הכל מסחרי	361,376	350,257	5,942	2,579	(273)	(42)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	142,136	140,692	823	823	(52)	-
אנשים פרטיים - אחר	58,026	54,053	645	235	254	147
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	561,538	545,002	7,410	3,637	(71)	105
סך-הכל בנקים בישראל וממשלת ישראל	87,311	87,311	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	648,849	632,313	7,410	3,637	(71)	105
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	55,605	52,842	2,391	371	3	(27)
בנקים וממשלות בחו"ל	44,532	44,363	-	-	5	-
סך-הכל פעילות בחו"ל	100,137	97,205	2,391	371	8	(27)
סך-הכל פעילות בישראל ובחו"ל	748,986	729,518	9,801	4,008	(63)	78

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 1,890; 1,143; 119,352; 429,910 ו-196,691 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 ביוני 2023 ולתקופה של שישה חודשים שהסתיימה באותו תאריך						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
337	(3)	(1)	186	463	31,313	32,148
797	15	(22)	613	1,788	99,722	102,350
766	(6)	127	54	113	39,800	40,386
386	22	82	359	637	37,466	39,116
228	6	51	8	25	54,628	54,727
259	17	30	90	192	15,818	16,957
346	12	109	364	382	8,326	8,993
1,527	-	111	1,032	1,954	47,288	50,583
4,646	63	487	2,706	5,554	334,361	345,260
575	13	74	687	687	134,732	136,131
1,045	53	171	220	672	51,479	54,885
6,266	129	732	3,613	6,913	520,572	536,276
2	-	1	-	-	94,520	94,520
6,268	129	733	3,613	6,913	615,092	630,796
822	3	30	386	1,399	49,579	52,265
33	-	1	-	-	49,606	49,870
855	3	31	386	1,399	99,185	102,135
7,123	132	764	3,999	8,312	714,277	732,931

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 1,071; 128,232; 423,279; 3,378 ו-176,971 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
389	(3)	54	196	665	30,518	31,673
1,113	22	300	936	2,136	103,852	106,772
1,014	(18)	362	58	664	41,097	42,209
533	40	246	397	684	37,454	39,221
219	5	42	6	14	54,505	54,691
275	40	69	96	175	15,491	16,558
318	16	83	366	397	9,017	9,684
1,596	77	258	1,100	1,901	48,774	52,372
5,457	179	1,414	3,155	6,636	340,708	353,180
622	8	117	749	749	135,831	137,284
1,111	193	376	223	691	52,752	56,460
7,190	380	1,907	4,127	8,076	529,291	546,924
2	-	1	-	-	87,731	87,731
7,192	380	1,908	4,127	8,076	617,022	634,655
769	1	(25)	554	1,554	52,720	54,586
28	-	(4)	-	-	53,162	53,235
797	1	(29)	554	1,554	105,882	107,821
7,989	381	1,879	4,681	9,630	722,904	742,476

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 425,564; 122,703; 4,723; 2,211 ו-187,275 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.2.3. בינוי ונדל"ן

בענף הנדל"ן נמשך השיפור בפעילות ברבעון השני של 2024, והוא בא לידי ביטוי בעלייה במספר העסקות ובמחירי הדירות. עם זאת, בחודש מאי נצפתה עלייה במספר הדירות הלא מכורות בניגוד למגמה מתחילת השנה. נמשכת מגמת ההאטה בקידום פרויקטים בעקבות מחסור בכוח אדם. על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, היקף רכישת הדירות החדשות עלה בחודשים אפריל-מאי 2024, ואלו הסתכמו ב-7.8 אלף יחידות, לעומת 4.8 אלף בתקופה המקבילה אשתקד. סקר מחירי הדירות של הלמ"ס הוסיף להצביע על עלייה במחירי הדירות, ואלו עלו בחודשים דצמבר 2023-מאי 2024 בשיעור מצטבר של 4.7%.

טבלה 5-3: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים של הלקוחות

יתרה ליום 30 ביוני 2024			
סיכון אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני		סיכון אשראי מאזני
	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
הלוואות ⁽¹⁾			
במיליוני ש"ח			
4,066	302	865	2,899
268	75	40	153
76,213	19,274 ⁽¹⁾	20,798	36,141
38,724	1,046	7,803	29,875
25,167	4,841	9,366	10,960
144,438	25,538	38,872	80,028
11,182	649	1,830	8,703
155,620	26,187	40,702	88,731
חטיבה עסקית			
בנייה למסחר ושירותים			
בנייה לתעשייה			
בנייה למגורים			
נכסים מניבים			
אחר			
סך-הכל חטיבה עסקית			
חטיבה קמעונאית			
סך-הכל פעילות בישראל			

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
סיכון אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני		סיכון אשראי מאזני
	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
הלוואות ⁽¹⁾			
במיליוני ש"ח			
4,066	281	924	2,861
407	60	29	318
71,896	18,934 ⁽¹⁾	18,569	34,393
37,389	926	6,553	29,910
24,513	4,479	9,618	10,416
138,271	24,680	35,693	77,898
10,710	666	1,761	8,283
148,981	25,346	37,454	86,181
חטיבה עסקית			
בנייה למסחר ושירותים			
בנייה לתעשייה			
בנייה למגורים			
נכסים מניבים			
אחר			
סך-הכל חטיבה עסקית			
חטיבה קמעונאית			
סך-הכל פעילות בישראל			

(1) כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח בעיקר מחברות ביטוח זרות לתיק אשראי מקרקעין.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

ליום 30 ביוני 2024 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם בכ-156 מיליארד ש"ח. סך יתרת סיכון האשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל עלה במחצית הראשונה של שנת 2024 בכ-4.5%. מרבית החשיפה הינה בחטיבה העסקית (לקוחות בינוניים וגדולים), כ-93% מסך סיכון האשראי בענפי בינוי ונדל"ן בישראל.

החשיפה לחברות שעיקר פעילותן בענף הבנייה לדיור בחטיבה העסקית מהווה כ-53% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן. עיקר המימונים לחברות בענף כוללים ליווי פרויקטי בנייה למגורים ומימוני קרקעות למגורים ברחבי הארץ. החשיפה לחברות הפועלות בענפים של הקמת מבנים למסחר ושירותים, בנייה לתעשייה וכן נכסים מניבים להשכרה בחטיבה העסקית מהווה כ-30% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן.

טבלה 6-3: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל

השינוי	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2023	30 ביוני 2024	
במיליוני ש"ח			
			סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
4.7%	144,949	151,816	סיכון אשראי שאינו בעייתי
			סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
2.0%	1,806	1,851	בעייתי צובר
(7.6%)	994	918	לא צובר
(1.1%)	2,800	2,769	סיכון אשראי בעייתי שאינו בדירוג ביצוע
(16.0%)	1,232	1,035	סיכון אשראי שאינו בעייתי שאינו בדירוג ביצוע
(5.7%)	4,032	3,804	סך-הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
4.5%	148,981	155,620	סך-הכל

סך סיכון האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי ירד במחצית הראשונה של שנת 2024 ב-5.7%. שיעור סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מתוך סך-הכל סיכון האשראי ירד מ-2.7% בתום 2023 ל-2.4% ליום 30 ביוני 2024, שיעור החוב הבעייתי מתוך סך סיכון האשראי ירד מ-1.9% בתום 2023 ל-1.8% ליום 30 ביוני 2024, ושיעור החוב הלא צובר מתוך סך סיכון האשראי ירד מ-0.7% בתום 2023 ל-0.6% ליום 30 ביוני 2024.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾

יתרה ליום 30 ביוני 2024					
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	נכסים שבנייתם הושלמה	אחר	סך-הכל	
במיליוני ש"ח					
					שיעור מימון⁽³⁾
2,630	-	6,649	-	9,279	עד 45%
7,127	-	9,592	-	16,719	מעל 45% ועד 65%
18,686	-	6,534	-	25,220	מעל 65% ועד 80%
651	-	648	-	1,299	מעל 80%
					כושר ספיגה⁽⁴⁾
-	514	-	-	514	עד 25%
-	16,109	-	-	16,109	מעל 25% ועד 50%
-	7,876	-	-	7,876	מעל 50% ועד 75%
-	24,315	-	-	24,315	מעל 75%
-	13,832	-	-	13,832	פרויקטים שטרם החלו
					אחר⁽⁵⁾
-	-	-	29,275	29,275	
29,094	62,646	23,423	29,275	144,438	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית

- הפילוח לסגמנטים נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל את כלל הפרויקטים בשלבי הקמה בסגמנטים השונים (מגורים, משרדים, מסחר וכו') לרבות הקמת נכסים המיועדים להשכרה. בסגמנט זה נכללים: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים, קרקעות שהחל פיתוחן, ויתרות ערבויית חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- שיעור מימון הינו היחס בין האשראי הכספי למועד הדיווח לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימאלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויית צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾ (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
סך-הכל	אחר	נכסים שבנייתם הושלמה	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	קרקעות	
במיליוני ש"ח					
8,860	-	6,064	-	2,796	שיעור מימון⁽³⁾ עד 45%
16,450	-	9,810	-	6,640	מעל 45% ועד 65%
23,943	-	6,621	-	17,322	מעל 65% ועד 80%
2,832	-	773	-	2,059	מעל 80%
					כושר ספיגה⁽⁴⁾
376	-	-	376	-	עד 25%
16,350	-	-	16,350	-	מעל 25% ועד 50%
8,775	-	-	8,775	-	מעל 50% ועד 75%
23,000	-	-	23,000	-	מעל 75%
8,297	-	-	8,297	-	פרויקטים שטרם החלו
					אחר⁽⁵⁾
29,388	29,388	-	-	-	
138,271	29,388	23,268	56,798	28,817	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית

- הפילווח לסגמנטים נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים, קרקעות שהחל פיתוחן, ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- שיעור מימון הינו היחס בין האשראי הכספי למועד הדיווח לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטוח. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימאלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

נכון ליום 30 ביוני 2024 שיעור האשראי בגין קרקעות במימון מעל 80% מהווה כ-2.2% מסך יתרת הקרקעות בחטיבה העסקית וזאת לעומת 7.1% ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור האשראי בגין נכסים שבנייתם הושלמה במימון מעל 80% מהווה כ-2.8% מסך היתרה של נכסים שבנייתם הושלמה ליום 30 ביוני 2024 וזאת לעומת 3.3% ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור האשראי בכושר ספיגה עד 25% לנדל"ן בתהליכי בנייה נותר בשיעור נמוך ומהווה כ-0.8% מסך היתרה של נדל"ן בתהליכי בנייה בחטיבה העסקית ליום 30 ביוני 2024 וזאת לעומת 0.7% ליום 31 בדצמבר 2023.

ניהול סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן

החשיפה לתחום הבינוי והנדל"ן מהווה חלק משמעותי מתיק האשראי. הבנק מבצע מעקב אחר התפתחות האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכונים אשראי לנדל"ן נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים בנוסף למגבלה הרגולטורית המוגדרת על-ידי בנק ישראל. ביום 7 בינואר 2021 פרסם בנק ישראל התאמות נוספות להוראת ניהול בנקאי תקין 250 (הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה) - במסגרתו ניתנה התייחסות גם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 - מגבלת חבות ענפית. במסגרת העדכון, הוגדר כי מגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות תעלה משיעור של 20% ל-22% מסך-כל חבויות הציבור ומגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן תעלה משיעור של 24% ל-26% מסך-כל חבויות הציבור. תוקף ההקלה הוארך עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שהשיעור לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או שיעור המגבלה הענפית כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 315, הגבוה מביניהם. כחלק מניהול החשיפה הענפית והעמידה במגבלה בענף, הבנק משתמש בכלים כגון סינדיקציה, ורכישת ביטוח מחברות ביטוח מדורגות המוכרות להפחתת חבות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. הבנק משתמש בפוליסות ביטוח מקרקעין המבטיחות את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבטוחות בשעבוד קרקע. וכן בפוליסות ביטוח ערבויות חוק מכר ("עח"מ") המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין עח"מ המונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק. ביטוחים אלו מאפשרים לבנק להקטין את החשיפה לענף הבינוי והנדל"ן (לפרטים נוספים ראה [ביאור 4.א.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים). הבנק עשוי לנקוט בצעדים נוספים בעתיד להמשך ניהול המגבלה והחשיפה לענף זה.

תהליך החיתום לאשראי חדש בענף נעשה תוך שימוש במדיניות אשראי סדורה לסוגי המימון השונים בענף כדוגמת מימון קרקעות, מימון בנייה למגורים, מימון בנייה והנבה של נכסים מניבים. המדיניות כוללת קריטריונים איכותיים וכמותיים כגון שיעור הון עצמי, LTV מקסימלי, יחס כיסוי מינימלי וכושר ספיגה. קריטריונים אלו מותאמים לסוג הנכס הממומן ומגדרים את תיאבון הסיכון בענף. חיתום אשראי חדש נעשה תוך קביעת רווחיות מתואמת סיכון. במסגרת ניטור התיק נבחנים שינויים ומגמות במדדי סיכון שונים גם בהשוואה לנתונים המתפרסמים ביחס לכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיו. הבנק ממשיך לבחון את ההתפתחויות במשק ובוחן התאמות בהתאם. הבנק עושה שימוש במודל המודד את ההסתברות לכשל ואת הפסד החזוי בתיק. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על האשראי לבינוי ונדל"ן.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין ענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכמה בסך של כ-2,129 מיליון ש"ח ליום 30 ביוני 2024 בהשוואה לסך של כ-2,127 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור סך יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור בענף בינוי ונדל"ן בישראל ליום 30 ביוני 2024 הינו 2.41% בהשוואה ל-2.47% ליום 31 בדצמבר 2023.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.2.4. חשיפת אשראי למדינות זרות

חשיפת אשראי למדינות זרות מבטאת את הסיכון שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים לסוגיהם (ממשלה, בנקים ואחרים), לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק או יפגע בשווי נכסי הקבוצה, ובכלל זה, שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים אל מחוץ למדינה (Transfer Risk).
ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייגות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינ"ל - S&P-I Fitch, Moody's.
סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי.
הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות.

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך כסומו החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 30 ביוני 2024			
חשיפה					
מאזנית	חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך-הכל	מאזנית	חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך-הכל
במיליוני ש"ח					
המדינה					
ארצות-הברית	30,298	11,885	42,183	34,715	12,163
אנגליה	6,455	7,565	14,020	3,491	7,716
גרמניה	1,852	3,890	5,742	2,155	4,087
אחרות	29,471	6,118	35,589	34,930	5,306
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	68,076	29,458	97,534	75,291	29,272
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS:	198	47	245	212	51
פורטוגל, איטליה, יוון וספרד					
מזה: סך החשיפות למדינות LDC	191	150	341	506	93
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות*	50	103	153	72	56

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* רשימת המדינות עם בעיות נזילות מבוססת על מספר קריטריונים שנקבעו על-ידי הבנק.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

הקיטון בחשיפה למדינות זרות נובע בעיקרו מקיטון בחשיפה המאזנית בגין קיטון בהשקעות באגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית וכן מקיטון בחשיפות המאזניות לבנקים בהולנד ואוסטרליה. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול בחשיפה המאזנית למוסדות פיננסיים באנגליה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה מקורו במגוון הפעילויות המתקיימות עם המוסדות הפיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדת יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, עסקות סחר חוץ, פעילות בשוק ההון וביצוע ביטוחי אשראי מול חברות ביטוח זרות. החשיפה כלפי המוסדות הפיננסיים הזרים מושפעת הן מחוסנו הפיננסי של כל מוסד והן מהסיכון בסביבה הפוליטית והכלכלית שבה הוא פועל. יודגש, כי מרבית חשיפות האשראי של קבוצת הבנק היא כלפי מוסדות פיננסיים המצויים בשווקים מפותחים במערב אירופה ובצפון אמריקה בעלי דירוג השקעה ומעלה. במהלך העסקים השוטף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחר התפתחויות שעשויות להשליך על יכולתם של המוסדות הפיננסיים איתם הוא מקיים פעילות לעמוד בהתחייבויותיהם, ובמקביל ננקטים אמצעים לשם מזעור סיכון האשראי.

טבלה 9-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 30 ביוני 2024			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁴⁾						
14,489	9,794	4,695	15,388	10,185	5,203	AA- עד AAA
19,365	9,769	9,596	17,632	8,019	9,613	A- עד A+
112	32	80	675	19	656	BBB- עד BBB+
13	10	3	8	7	1	B- עד BB+
-	-	-	-	-	-	פחות מ- B
49	11	38	62	23	39	ללא דירוג
34,028	19,616	14,412	33,765	18,253	15,512	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים

- (1) מוצג על בסיס סיכון סופי. מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, מסלקות, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו, אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, וסיכון מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי.
- (4) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P ו-Moody's.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2024 בכ-33.8 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-0.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-34.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. ירידה זו נבעה בעיקר מירידה בחשיפה החוץ-מאזנית של כ-1.3 מיליארד ש"ח שנבעה מקיטון בערבויות. מנגד, נרשמה השפעה מקזזת של עלייה בחשיפה המאזנית בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח הנובעת בעיקר מגידול ביתרות האשראי. כ-97.8% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-54.1% בחברות ביטוח (בעיקר בשל רכישת ביטוחים), 39.9% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, ו-6.0% מוסד פיננסי אחר. החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (58.5%), בארצות-הברית (34.6%) ובמדינות דרום ומזרח אסיה (6.9%).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.2.6 סיכונים בתיק הלוואות לדיור טבלה 10-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום			
31.12.2023	30.06.2023	30.06.2024	
במיליוני ש"ח			
			יתרות אשראי
131,650	129,864	134,469	הלוואות מכספי הבנק
868	880	863	הלוואות מכספי האוצר*
297	287	302	מענקים מכספי האוצר*
132,815	131,031	135,634	סך-הכל
			ביצוע
לשנה שהסתיימה ביום			לשישה חודשים שהסתיימו ביום
31.12.2023	30.06.2023	30.06.2024	
במיליוני ש"ח			
14,630	7,451	8,269	סך-הכל הלוואות מכספי הבנק
			הלוואות מכספי האוצר
61	26	35	הלוואות
32	15	13	מענקים
93	41	48	סך-הכל מכספי האוצר
14,723	7,492	8,317	סך-הכל הלוואות חדשות
1,374	527	927	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
16,097	8,019	9,244	סך-הכל הלוואות שניתנו

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 11-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שעור חוב בפיגור של 90 יום או יותר או שאינו צובר הלוואות לדיור	שעור הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור	הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור	חוב בפיגור של 90 יום או יותר שאינו צובר הלוואות לדיור	יתרת חוב רשומה	
במיליוני ש"ח/באחוזים					
0.62%	0.44%	596	834	134,469	30.06.2024
0.57%	0.48%	632	755	131,650	31.12.2023
0.45%	0.40%	519	581	128,177	31.12.2022

ליום 30 ביוני 2024 ישנה עלייה בשעור החוב בפיגור של 90 יום או יותר או שאינו צובר. מנגד, קיימת ירידה בשעור הפרשה להפסדי אשראי ביחס לשיעור ליום 31 לדצמבר 2023 וזאת בהשפעת שיפור מסוים בתחזיות הכלכליות המשמשות לחישוב הפרשה הקבוצתית.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח		
2.1%	134,469	0.1%	87	22.6%	30,359	11.6%	15,545	39.5%	53,170	26.2%	35,308	30.06.2024
2.7%	131,650	0.1%	98	23.3%	30,623	11.4%	14,954	39.1%	51,534	26.1%	34,441	31.12.2023
11.3%	128,177	0.1%	127	23.7%	30,398	10.9%	13,951	39.7%	50,886	25.6%	32,815	31.12.2022

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית.

הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור.

דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות הממונה על החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על תיק המשכנתאות. כמו-כן קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים

	2023			2024	
	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
יתרות לסוף תקופה	129,864	130,954	131,650	132,457	134,469
שינוי ביתרות	0.5%	0.8%	0.5%	0.6%	1.5%
ביצוע הלואות חדשות	3,559	3,887	3,344	3,611	4,706

ברבעון השני של שנת 2024 נרשמה עלייה בסכום הביצועים החדשים ועלייה של 1.5% ביתרת האשראי לדיור. ההתמתנות בקצב הגידול ביתרות בשנת 2023 הושפעה מהעלאות הריבית, מעליית האינפלציה וכן מציפיות לירידת מחירים שהביאו לירידה משמעותית בכמות העסקות. בעקבות פרוץ מלחמת חרבות ברזל נרשמה ירידה נוספת בכמות העסקות ברבעון הרביעי של שנת 2023. ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמה ההתאוששות מסיימת אשר התגברה משמעותית ברבעון השני.

טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
30.06.2024	31.03.2024	31.12.2023	30.09.2023	30.06.2023
44.1%	44.0%	42.0%	42.3%	42.1%
0.7%	0.6%	0.7%	0.9%	1.0%
54.4%	54.6%	54.5%	54.8%	55.7%

מאפיינים

שיעור מימון מעל 60%

שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)

שיעור ריבית משתנה

ברבעון השני של שנת 2024 שיעור הביצועים בשיעור מימון מעל 60%, שיעור הלוואות בריבית משתנה ושיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% דומים ככלל לנתוני הרבעון שקדם לו. בהסתכלות ארוכה יותר ניכר כי בהשפעת מחירי הדיור והריבית, שיעורי הביצועים בשיעור מימון מעל 60% עלה בעוד שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% נמצא במגמת ירידה. שיעור הביצועים בריבית משתנה נמצא במגמת ירידה בהשפעת רמת הריבית והתמתנות התחזיות לירידת ריבית.

שיעור המימון (LTV) הממוצע המשוקלל של תיק הלוואות לדיור בבנק ליום 30 ביוני 2024 עומד על כ-46% בדומה לשיעור המימון ליום 31 לדצמבר 2023 (לפי שיעור מימון בעת העמדת הלוואה). שיעור המימון האפקטיבי אף נמוך יותר מהשיעור הנ"ל, לאור פירעונות שוטפים שאירעו מאז מועד העמדת האשראי כמו גם עלייה בשווי הנכסים המשועבדים בגין הרוב המכריע של הנכסים בתיק.

לפרטים נוספים לגבי יוזמות הבנק מול לקוחות להתמודדות השפעות המלחמה, ראה [דוח ממשל תאגידי, פרק הלוואות לדיור](#).

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות האשראי ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל.

ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע/מודל חיתום מתקדם". סכום הלוואה המירבי אותו יכול הלקוח לקבל ותנאי הלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבונותיו.

פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות פרטיים מתבצעת לאוכלוסייה מוגדרת לאחר הפעלת סננים רלוונטיים בהתאם לכללי הוגנות וציות. מתן האשראי מותאם לצרכי הלקוח ויכולת החזר שלו, ולאחר שניתן לו גילוי נאות על נתוני הלוואה.

תכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, עדכוני ריבית צפויים, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון. החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים אשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדירוג סיכון אשראי ללוויים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים אשראי.

בעקבות מלחמת חרבות ברזל עשוי מגזר האנשים הפרטיים להיפגע וזאת כנגזרת של השפעות על המגזר העסקי הכלולות האטה בפעילות הכלכלית ופגיעה נרחבת יותר בענפי משק ספציפיים. ככל שהשלכות אילו יתמשו תתכן עלייה בשיעור הלא מועסקים וירידה בשכר. יצוין כי נקודת המוצא משקפת שיעור תעסוקה גבוה.

טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.2023	30.06.2024		
				מאזני
(0.7%)	(17)	2,582	2,565	עו"ש חובה
3.0%	749	24,588	25,337	הלוואות ⁽¹⁾
9.4%	5	53	58	מזה: הלוואות בולט ובלון
(13.7%)	(370)	2,696	2,326	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
6.4%	308	4,818	5,126	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.9%	670	34,684	35,354	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
				חוץ-מאזני
4.0%	885	22,030	22,915	סיכון אשראי חוץ-מאזני
2.7%	1,555	56,714	58,269	סך-הכל סיכון אשראי כולל

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.

(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

במחצית הראשונה של שנת 2024 נרשמה עלייה ביתרת הלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של כ-1.4%, לעומת 31 בדצמבר 2023. סך סיכון האשראי המאזני עלה בתקופה זו בכ-1.9% וסך סיכון האשראי החוץ-מאזני עלה בכ-4.0% בהשפעת גידול ביתרת מסגרות כרטיסי אשראי ומסגרות עו"ש.

הבנק עוקב אחר ההתפתחויות ובוחן את השפעתן על תיק האשראי. כאמור, אין ביכולתו של הבנק להעריך את הימשכות המלחמה והתפתחויותיה ובהתאם את מידת הפגיעה בכל תחום. יחד עם זאת, תיתכן עלייה ברמת הסיכון של לוויים המועסקים בתחומים ואזורים אשר עשויים להיפגע מהשלכות הכלכליות של מצב המלחמה. השלכות תחזיות הבנק באות לידי ביטוי בקביעת ההפרשה הקבוצתית בגין חשיפות האשראי לאנשים פרטיים.

לפרטים נוספים לגבי יוזמות הבנק מול לקוחות להתמודדות עם עליית הריבית והשפעות המלחמה, ראה [דוח ממשל תאגידי, פרק לקוחות פרטיים](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2023					ליום 30 ביוני 2024					
סך-הכל	הכנסה ממוצעת לחשבון				סך-הכל	הכנסה ממוצעת לחשבון				
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	חשבונות ללא הכנסה קבועה		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	חשבונות ללא הכנסה קבועה	
במיליוני ש"ח										
3,684	1,335	1,086	1,211	52	3,741	1,371	1,131	1,187	52	עד 20
2,873	1,077	810	892	94	2,882	1,156	812	826	88	מ-20 עד 40
5,725	1,822	2,002	1,632	269	5,525	1,837	1,921	1,525	242	מ-40 עד 80
9,002	3,487	3,434	1,686	395	8,768	3,401	3,377	1,627	363	מ-80 עד 150
10,048	6,120	3,088	655	185	10,465	6,203	3,371	707	184	מ-150 עד 300
3,352	2,934	288	92	38	3,973	3,441	366	104	62	מעל 300
34,684	16,775	10,708	6,168	1,033	35,354	17,409	10,978	5,976	991	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024	
סיכון אשראי מאזני במיליוני ש"ח		
18,877	18,829	עד 10
6,628	6,621	מ-10 עד 50
5,033	5,291	מ-50 עד 200
2,052	2,214	מ-200 עד 500
2,094	2,399	מעל 500
34,684	35,354	סך-הכל

גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח

טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 30 ביוני 2024			
סך-הכל	הלוואות הלוואות	הלוואות הלוואות	סך-הכל	הלוואות הלוואות	הלוואות הלוואות	
	בריבית קבועה	בריבית משתנה		בריבית קבועה	בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
8,389	5,312	3,077	8,860	5,780	3,080	עד שנה
5,721	71	5,650	5,554	81	5,473	משנה עד 3 שנים
9,523	85	9,438	8,947	83	8,864	מ-3 עד 5 שנים
11,051	125	10,926	11,993	137	11,856	מעל 5 שנים
34,684	5,593	29,091	35,354	6,081	29,273	סך-הכל

תקופה לפירעון

לפרטים בדבר חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.2.8 מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת מימון ממונף ללקוחותיו. מימון ממונף מנוהל ומוגדר בבנק בהתאם להוראות בנק ישראל, ובפרט הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 (ניהול סיכון אשראי), הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323 (מגבלות על מימון עסקות הוניות) וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 327 (ניהול הלוואות ממונפות).

מימון ממונף כולל בתוכו בין היתר, עסקות הוניות (עסקה למטרת רכישה זכות הונת בתאגיד אחר, רכישה של כלל הנכסים או חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר, רכישה עצמית של הון עצמי מונפק, חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות - כמוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין 323), מימון ללווים בסגמנטים השונים של ענפי המשק שהוגדרו, המאופייין בערכים חריגים של פרמטרים מסוימים ביחס לנורמות המקובלות בענפי המשק השונים כגון: שיעור מימון גבוה וחורג מהמדיניות הענפית ומימון חוב נחות (Mezzanine).

הבנק קבע מגבלה פנימית למימון ממונף ביחס להון רובד 1 של הבנק. התפתחות המימון הממונף והעמידה במגבלה שנקבעה מדווחים אחת לרבעון להנהלת הבנק ולדירקטוריון לצורך מעקב אחר הסיכונים הגלומים במימון מסוג זה.

להלן נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רובד 1.

טבלה 19-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה*

ליום 30 ביוני 2024			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
			במיליוני ש"ח
1	278	-	278
1	555	-	555
1	288	-	288
3	1,121	-	1,121

ענף המשק של הלווה

אספקת חשמל	1	278	-	278
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	555	-	555
שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	1	288	-	288
סך-הכל	3	1,121	-	1,121

ליום 31 בדצמבר 2023			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
			במיליוני ש"ח
1	255	-	255
1	545	-	545
2	955	-	955
1	272	-	272
5	2,027	-	2,027

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	255	-	255
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	545	-	545
שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	2	955	-	955
אספקת מים ושירותי ביוב	1	272	-	272
סך-הכל	5	2,027	-	2,027

* בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי המחושבות על בסיס פרטני, ככל שקיימות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

ליום 30 ביוני 2024			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	745	1,323	2,068
7	6,823	4,954	11,777
1	1,127	807	1,934
3	2,218	4,193	6,411
1	1,166	70	1,236
12	9,652	15,508	25,160
3	1,179	4,330	5,509
1	1,094	116	1,210
29	24,004	31,301	55,305

ענף המשק של הלווה

אספקת חשמל	1	745	1,323	2,068
בינוי ונדל"ן - בינוי	7	6,823	4,954	11,777
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	1,127	807	1,934
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית	3	2,218	4,193	6,411
מידע ותקשורת	1	1,166	70	1,236
שירותים פיננסיים	12	9,652	15,508	25,160
תעשייה	3	1,179	4,330	5,509
מסחר בכלי רכב	1	1,094	116	1,210
סך-הכל	29	24,004	31,301	55,305

ליום 31 בדצמבר 2023			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	1,748	1,306	3,054
7	6,905	4,784	11,689
2	1,379	1,429	2,808
3	1,961	4,415	6,376
1	1,190	73	1,263
14	13,560	17,780	31,340
3	1,256	4,735	5,991
1	1,149	59	1,208
32	29,148	34,581	63,729

ענף המשק של הלווה

אספקת חשמל	1	1,748	1,306	3,054
בינוי ונדל"ן - בינוי	7	6,905	4,784	11,689
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	2	1,379	1,429	2,808
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית	3	1,961	4,415	6,376
מידע ותקשורת	1	1,190	73	1,263
שירותים פיננסיים	14	13,560	17,780	31,340
תעשייה	3	1,256	4,735	5,991
מסחר בכלי רכב	1	1,149	59	1,208
סך-הכל	32	29,148	34,581	63,729

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

נכון ליום 30 ביוני 2024 לא קיימת קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות. בנובמבר 2023 בנק ישראל פרסם טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 313, "מסגרת פיקוחית למדידה ובקרה של חשיפות גדולות" שמהותה שינוי באופן חישוב החבות בגין חשיפות גדולות. הבנק נערך ליישום ההוראה לכשתפורסם.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, תשואות, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

3.3.1. סיכון ריבית

- סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בעקומי התשואות במטבעות השונים. הסיכון כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:
- **סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון ובמועדי חידוש הריבית (בריבית המשתנה);
  - **סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בעקומי התשואות שיבואו לידי ביטוי בשינוי העקום, עלייה/ירידה במקביל, שיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
  - **סיכון מרווח (Basis risk)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים או בסיסי ריבית שונים;
  - **סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות הגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמה הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);

טבלה 21-3: שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2023			30 ביוני 2024			
במיליוני ש"ח						
שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	
42,905	(1,021)	43,926	44,618	(1,238)	45,856	יתרה מאזנית נטו ⁽¹⁾
53,899	2,271	51,628	57,982	2,672	55,310	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
53,922	2,597	51,325	57,097	2,812	54,285	מזה: תיק בנקאי
16,057	3,721	12,336	18,742	4,316	14,426	מזה: השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות הציבור לפי דרישה
80	-	80	122	-	122	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיר

(1) יתרה מאזנית נטו ושווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ובניכוי התחייבות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של העו"ש זכות לפי מודל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 3-22: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2023			30 ביוני 2024			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
(1,105)	(153)	(952)	(1,727)	(173)	(1,554)	עלייה במקביל של 1%
(1,106)	(154)	(952)	(1,697)	(171)	(1,526)	מזה: תיק בנקאי
3,055	643	2,412	2,930	635	2,295	מזה: השפעת ייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה
136	-	136	140	-	140	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיור
1,105	145	960	1,945	171	1,774	ירידה במקביל של 1%
1,112	145	967	1,923	165	1,758	מזה: תיק בנקאי
(3,230)	(681)	(2,549)	(3,096)	(672)	(2,424)	מזה: השפעת ייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה
(195)	-	(195)	(203)	-	(203)	מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיור
שינויים לא מקבילים						
(712)	(7)	(705)	(786)	(14)	(772)	התללה ⁽²⁾
475	(59)	534	453	(38)	491	השטחה ⁽³⁾
(37)	(148)	111	(367)	(115)	(252)	עליית ריבית בטווח הקצר
(6)	142	(148)	364	119	245	ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) יתרה מאזנית נטו ושווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ובניכוי התחייבות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של העו"ש זכות לפי מודל.
 (2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
 (3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

טבלה 3-23: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 30 ביוני 2024			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
133	82	51	78	17	61	עלייה במקביל של 1%
122	71	51	110	49	61	מזה: תיק בנקאי
(1,021)	(104)	(917)	(837)	(30)	(807)	ירידה במקביל של 1%
(999)	(82)	(917)	(859)	(52)	(807)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-ידי שינוי עקומי התשואות תוך שימוש בהנחות התנהגותיות לגבי שינויים במרווחי פיקדונות ולגבי מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות נושאי ריבית במקרה של עליית ריבית. ההנחות נבחנות ומתעדכנות תקופתית בהתאם להתפתחויות בסביבת הריבית. בפברואר 2024 הורידה חברת מודי'ס את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל-A2 ובהמשך גם חברת S&P הורידה את הדירוג של המדינה ל-A+. דירוג הבנקים מושפע מדירוג המדינה, ובהתאם ירד דירוג הבנק. במהלך הרבעון השני של 2024 נרשמה עלייה של כ-0.5% בעקומי התשואות, בעיקר בטווחים הארוכים של העקום, על רקע הגרעון התקציבי הגדל וסיכון המדינה. לפירוט השפעת שינוי הריבית על השווי ההוגן, הערך הכלכלי והכנסות הבנק ראה בטבלאות לעיל. הבנק עוקב אחר התפתחות האשראי והפיקדונות ואחר השינויים ברגישויות הערך וההכנסה בתרחישים השונים ופועל ככל ששדרש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי (נטו לאחר מס)

31 בדצמבר 2023	30 ביוני 2024	
במיליוני ש"ח		
(723)	(932)	עלייה במקביל של 1%
704	944	ירידה במקביל של 1%

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכונים המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיסי הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 25-3: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2023		30 ביוני 2024					
במיליוני ש"ח							
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%				
111	(131)	50	(229)	דולר ארצות-הברית			
2	(2)	35	(35)	אירו			
ירידה 3%				עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
(899)	879	(965)	940	מדד המחירים לצרכן			

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערן של כל המכשירים המאזניים והחוף-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערן של כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוער התיק מחדש בשער חליפין המשקף עלייה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. נציין כי לשינויי שערי חליפין גם השפעה מסוימת על סך נכסי הסיכון ובהתאם על יחסי ההון. עוד יצוין כי לשינויי שערי חליפין השפעה על ערכם של פריטים לא-כספיים (כדוגמת, ניירות-ערך) הנקובים במטבע-חוץ, שלא הובאו בחשבון בניתוח הרגישות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבונאי הצפוי.

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2024

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בהתחייבויותיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועדן גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו באופן משמעותי בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 26-3: יחס כיסוי הנזילות (LCR)*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2024	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
129%	126%	134%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
128%	126%	133%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע בתצפיות היומיות ברבעון.

טבלה 27-3: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2023	ליום 30 ביוני 2024	
באחוזים			
בנתוני המאוחד			
128%	125%	127%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

לבנק מקורות מימון מגוונים, שעיקרם פיקדונות מהציבור. הפיקדונות מגויסים ממספר רב מאוד של מפקידים וללא תלות במפקיד בודד או בקבוצת מפקידים. עיקר גיוס המקורות של הבנק מתבצע מהציבור בארץ כשחלקו הארי מלקוחות פרטיים. מקורות שקליים לא-צמודים מגיעים ברובם מלקוחות אלה, ובמידה מסוימת גם מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים (שחלקם פועלים ישירות מול מגזר ניהול פיננסי). מקורות שקליים צמודים מגויסים הן מהציבור הרחב והן מלקוחות מוסדיים המשקיעים בפיקדונות בבנק, באגרות-חוב ובכתבי התחייבות נדחים (הון רוברד 2) שמנפיק הבנק. הבנק מייחס חשיבות רבה לגיוס מקורות יציבים בעלי פיזור גבוה. המקורות במטבע-חוץ כוללים פיקדונות מלקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים בארץ, תושבי חוץ, חברות ישראליות בחו"ל, REPO, הנפקת CDs, מכשירים אחרים המבוססים על-ידי ה-FDIC בארצות-הברית ומקורות נוספים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 קיבל הבנק אישור מבנק ישראל להכרה בפיקדונות מסוימים כפיקדונות תפעוליים. הכרה זו מעלה את יחס כיסוי הנזילות. לאור התנודתיות בשווקים, ובפרט בשווקי המניות בארצות-הברית ובישראל, ובשוק ה-SWAP שקל-מטבע-חוץ, הבנק פעל במטרה לשמור על רמות נזילות גבוהות במטבע-חוץ. יחס המימון היציב נטו לסוף הרבעון השני של שנת 2024 עומד על 127% במאוחד, כאשר הדרישה המזערית היא 100%.

3.5. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308.

במסגרת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקים בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות החקיקה בישראל ליישום ה-FATCA וה-CRS והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. תחת סיכון הציות כלול גם הסיכון להפרת סנקציות בינלאומיות ורשימות מוכרזים. הטיפול בסיכון כרוך במעקב, ניתוח ויישום הסנקציות הבינלאומיות ורשימות המוכרזים, במעקב אחר העברות כספים בינלאומיות ובמעקב אחר פתיחת חשבונות ללקוחות ופעילות בנקאית בהם. הבנק מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה.

סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

במסגרת סיכון הציות נכלל גם הסיכון בקשר עם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלשתינאית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלשתינאית. בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים בנקאיים לבנקים הפלשתינאים ברצונו להפסיק מתן שירותים קורספונדנטים לבנקים אלה.

בחודש ינואר 2018 קיבל הבנק כתבי חסינות ושיפוי חתומים מהיועץ המשפטי לממשלה ומשרד האוצר (בהתאמה). כתב החסינות מגן על הבנק, נושאי משרה בו ועובדיו מפני הגשת כתב אישום בישראל בגין עבירות מסוימות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור ביחס לשירותים שהבנק העניק או יעניק לבנקים פלשתינאים. בהמשך לכתב החסינות, קיבל הבנק בינואר 2018 מכתב מהמפקחת על הבנקים כי לא ינקטו צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנק בקשר למתן שירותי קורספונדנציה שעליהם חל כתב החסינות.

בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין והוצאות משפט) בהן יישא הבנק במסגרת הליכים אזרחיים או הליכים פליליים שלא הסתיימו בהרשעה אשר ננקטו כנגד הבנק, נושא משרה בו או עובד בקשר עם מתן השירותים הקורספונדנטים בתקופת החסינות והשיפוי. התחייבויות החסינות והשיפוי הניתנות לבנק כאמור כפופות לסייגים שנקבעו בהן ולתנאים בהם על הבנק לעמוד.

כתבי השיפוי והחסינות הוארכו מפעם לפעם וסכומם התעדכן. ביום 30 ביוני 2024 כתב השיפוי והחסינות הוארכו עד ל-31 באוקטובר 2024. הבנק הודיע על הארכה זו לנציגי הבנקים הפלשתינאים, וכי לפיכך המועד להפסקת השירותים, עליה הודיע הבנק עוד ביום 31 במרץ 2024, יידחה עד למועד האמור. מלחמת חרבות ברזל ומצב החירום מעצימים את סיכוני הציות הנובעים ממימון טרור והלבנת הון. מערך הציות בבנק התאים את פעילותו למצב המלחמה והחירום בשורה של צעדים הממוקדים בין היתר בסיכונים העולים ממצב זה.

למידע נוסף בנושא סיכון ציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#). לגבי הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פיפ"א ראה [ביאור 1.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

3.6. סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים) וסיכון מודל ראה [דוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2024 והדוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשובנאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023. ביישום כללי החשובנאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ככלל אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשובנאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023.

4.2. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, חתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (רשות ניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO 2013 Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission. כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2024 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשינוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 ביוני 2024 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2024 לא אירע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 12 באוגוסט 2024

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפוחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Nonperforming Loan

אשראי שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

נ
נגזרים 8, 25, 34, 38, 40, 46, 48, 52, 53, 54, 59, 61, 79, 85, 89, 92, 93, 94, 110, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 220, 221, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242
נזילות 7, 12, 14, 20, 40, 47, 60, 71, 121
ניירות-ערך 8, 11, 14, 19, 30, 32, 35, 37, 39, 42, 47, 52, 53, 54, 60, 61, 70, 73, 79, 85, 89, 90, 91, 92, 99, 100, 101, 102, 103, 116, 122, 120, 130, 134, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 209, 220, 221, 222, 223, 225, 226, 231, 233, 235, 237, 242
נכסים אחרים 52, 53, 54, 55, 89, 85, 185, 186, 187, 236, 232, 233
נכסי סיכון 40, 41, 41, 117, 136, 140, 144, 148, 152

ס
סיבר 14, 47
סיכון אשראי 7, 8, 9, 14, 19, 21, 28, 29, 34, 41, 47, 51, 53, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 64, 65, 66, 67, 68, 79, 105, 106, 107, 108, 110, 117, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000
סיכונים אחרים 7, 72
סיכון מוניטין 14, 19, 47, 72
סיכון מימון 71
סיכון נזילות 7, 12, 14, 47, 71
סיכון סביבתי 19, 72
סיכון רגולטורי 14, 47
סיכון ריבית 14, 40, 47, 68, 225
סיכון שוק 7, 14, 19, 47, 68
סיכון תפעולי 14, 19, 40, 41, 47, 72, 117, 224

ע
עמלות 8, 12, 13, 22, 24, 30, 33, 43, 44, 83, 122, 134, 138, 142, 146, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 210, 212, 214, 216, 217, 218, 219, 221, 224, 228, 231, 235, 239
ענפי משק 8, 9, 34, 36, 40, 53, 55, 68, 213

פ
פיקדונות הציבור 8, 9, 14, 32, 36, 37, 38, 68, 79, 85, 92, 130, 136, 140, 144, 148, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 185, 186, 187, 189, 191, 192, 212, 214, 217, 218, 219, 220, 221, 233, 234, 237, 238, 241

ר
רגולציה 19, 72, 215
רווח למניה 83

א
איגוח 242, 227
אשראי לציבור 11, 13, 14, 28, 29, 32, 34, 50, 51, 52, 53, 54, 59, 61, 79, 85, 90, 99, 101, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 134, 136, 140, 144, 148, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 212, 214, 216, 217, 218, 219, 221, 231, 235, 242

ג
גידור 25, 47, 57, 58, 92, 93, 133

ד
דיבינד 8, 13, 35, 38, 39, 66, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 115, 116

ה
הון והלימות הון 42
הון מניות 86, 87, 88
הלבנת הון 19, 72, 219, 222
הלוואות לדיור 8, 33, 40, 41, 49, 52, 53, 54, 62, 64, 104, 105, 106, 117, 119, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 207, 211, 213, 215, 216, 223, 225
הליכים משפטיים 19, 122, 123, 124
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 28, 29

ז
זכויות עובדים 79, 89, 110, 111, 112, 113, 114, 115

י
יעד הון 40, 119
ירידת-ערך 35, 89, 98, 100, 102

מ
מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 20, 46, 79, 154, 155, 156, 157, 158, 205, 210
מגזרי פעילות פיקוחיים 7, 8, 43, 44, 79, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 221
מדינות זרות 35
מדיניות חשבונאית 79, 91, 92
מימון ממונף 9, 66
מינוף 8, 12, 42, 79, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 225
מסגרות אשראי 34, 183

ש

שווי הוגן 9, 25, 32, 38, 48, 69, 79, 84, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100,
101, 102, 103, 111, 130, 131, 132, 170, 171, 172, 188, 189, 190, 191, 192,
193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202

ת

תגמול 86, 87, 88, 123, 211, 213
תיק בנקאי 68, 69
תיק למסחר 35
תשואה להון 11
תשלום מבוסס מניות 86, 87, 88, 89